

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

İSTANBUL ASFALT FABRİKALARI SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ

2022 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2023

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	5
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	5
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	6
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	6
6. DENETİM GÖRÜŞÜ.....	9
7. DENETİM BULGULARI.....	9

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Sermaye ve Ortaklık Tablosu	2
Tablo 2: Yıl İçerisinde zel Sağlık Sigortasından Faydalananların Unvan Bazında Sayısı....	22
Tablo 3: Süre Uzatımlarına İlişkin Tablo.....	32
Tablo 4: deme Yükümlülüklerinin Yerine Getirilmemesi Nedeniyle Yapılan Gecikme demeleri	35
Tablo 5: Bulgu Konusu İř Kalemlerinin Sözleşme Bedeline Esas Birim Fiyat Teklif	
Toplamları	41

KISALTMALAR

BOBİ FRS	Büyük ve Orta Boy İşletmeleri için Finansal Raporlama Standardı
KGK	Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu
İBB	İstanbul Büyükşehir Belediyesi
İSFALT AŞ	İstanbul Asfalt Fabrikaları Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu
TFRS	Türkiye Finansal Raporlama Standartları
TL	Türk Lirası
TMS	Türkiye Muhasebe Standartları
VUK	Vergi Usul Kanunu

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Depozito ve Teminatlar Hesaplarının Kullanılmasında Dönemsellik İlkesine Aykırı İşlem Yapılması
2. Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabının Kullanılmaması
3. Faiz Gelirlerinin Hatalı Muhasebeleştirilmesi
4. Kıdem Tazminatı Karşılığı Tutarlarının İlgili Hesaplarda Takip Edilmemesi
5. Tahsili Şüpheli Hale Gelen Alacakların Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabında Takip Edilmemesi

B. Diğer Bulgular

1. Araç Kiralama Hizmet Alımı İşinde Cezai İşlemlerin Hatalı Uygulanması
2. Bazı Mal veya Hizmet Alım İşlerinde Denetim, Muayene ve Kabul İşlemlerinin Yapılmaması
3. Bazı Şirket Çalışanları ve Aile Fertlerinin Özel Sağlık Sigortası Bedellerinin Şirket Bütçesinden Karşılanması
4. Hizmet Alımına Ait Sözleşme Kapsamında Yeni Birim Fiyat Yapılması Suretiyle Mal Alımı Yapılması
5. Hizmet Alımlarında Hizmet İşleri Hakediş Raporu Düzenlenmemesi
6. Mevzuatında Belirlenen Şartlar Oluşmadığı Halde Süre Uzatımı Verilmesi
7. Şirket Yükümlülüklerinin Zamanında Yerine Getirilmemesi Nedeniyle Ek Mali Külfete Maruz Kalınması
8. Teknik Şartnamesine Uygun Olmayan Araçlar İçin Ceza Kesintisi Yapılmaması
9. Yemek Hizmet Alımı İhalesinde Bazı Personele Ait Hijyen Eğitim Belgelerinde Eksiklik Bulunması
10. Yemek Hizmet Alımı İhalesinde Bazı Personelin Periyodik Sağlık Kontrollerine Dair Belgelerinde Eksiklik Bulunması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

İstanbul Asphalt Fabrikaları Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi (İSFALT AŞ), İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 26'ncı maddesi ve Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre 1986 yılında kurulmuş olup 21.11.1986 tarihinde ticaret siciline tescil edilmiştir.

İSFALT AŞ'nin ana faaliyet alanı asfalt üretip sermektir. Bu amaç ile kurulan Şirket, faaliyet yelpazesine asfalt uygulamaları, bölünmüş yol çalışmaları, katlı kavşak inşaatı, AR-GE ve laboratuvar çalışmaları, geri dönüşüm ve eğitim faaliyetleri gibi alanları da ilave etmiş ve bu faaliyetler ile iştigal eder hale gelmiştir.

Şirket, yasalara ve kuruluş amacına uygun olan işlerin yapılması için taşınmaz edinebilir ve bunların üzerinde aynı hak tesis edebileceği gibi bunları alıp satabilir, kira ile işletebilir veya kiraya verebilir.

İSFALT AŞ, kamu ve özel hukuka tabi olarak kurulmuş olup faaliyetlerini ise temel olarak 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu, 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu'na tabi olarak gerçekleştirmektedir. Ayrıca; Şirket ihaleli işlemlerde 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu ve 4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na tabidir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

İSFALT AŞ, 6102 sayılı Kanun hükümleri doğrultusunda kurulmuş anonim bir şirkettir. Dolayısıyla, yönetim kurulu tarafından temsil ve idare olunur. Yönetim kurulu üyeliğine gerçek veya tüzel kişiler seçilebilir. Bir tüzel kişi yönetim kuruluna üye seçildiği takdirde, tüzel kişiyle birlikte, tüzel kişi adına, tüzel kişi tarafından belirlenen, sadece bir gerçek kişi de tescil ve ilan olunur; ayrıca, tescil ve ilanın yapılmış olduğu, şirketin internet sitesinde hemen açıklanır. Tüzel kişi adına sadece, bu tescil edilmiş kişi toplantılara katılıp oy kullanabilir. Yönetim kurulu niteliği gereği sürekli bir organdır.

Anonim şirket yönetim kurulu; ortakların sermayelerinin korunması ve değerlendirilmesini, şirket alacaklılarının da alacaklarını emanet ettikleri, idare ve temsile yetkili bir organdır. Yönetim kurulu, anonim ortaklığın kanunla öngörölmüş zaruri bir

organıdır.

Şirketin yönetim kurulu, 19 üyeden oluşmaktadır. Yönetim Kurulu üyeleri 22.04.2022 tarihli Genel Kurul kararı ile seçilmişlerdir.

Şirketin idari birimleri; Hukuk Müşavirliği, Teknik Emniyet ve Çevre Müdürlüğü, İç Denetim Müdürlüğü, Kurumsal İletişim ve Pazarlama Müdürlüğü, Kalite Yönetim ve Ar-Ge Müdürlüğü, Üretim Müdürlüğü, Bakım Müdürlüğü, Mühendislik ve Planlama Müdürlüğü, Anadolu Yakası Uygulama Müdürlüğü, Avrupa Yakası Uygulama Müdürlüğü, Taş Ocakları İşletme Müdürlüğü, Mali İşler Müdürlüğü, Bilgi Sistemleri Müdürlüğü, İnsan Kaynakları Müdürlüğü, Satın Alma Müdürlüğü ile İdari İşler Müdürlüğü'nden oluşmaktadır. Şirkette çalışan personel sayısı, 31.12.2022 tarihi itibarıyla 6528'dir. Çalışan personel 4857 sayılı İş Kanunu'na ve 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortaları Kanunu'na tabidir.

1.3. Mali Yapı

İSFALT AŞ'nin nominal sermaye tutarı 75.000.000,00 Türk Lirası (TL) olup sermayesinin tamamı ödenmiştir.

Şirketin 2022 yılı dönem sonu itibarıyla aktif toplamı 2.831.538.268,02 TL, net satışları 2.196.242.915,75 TL olup, dönem net karı 67.392.017,59 TL'dir. Dönem net karının önemli bir kısmı olağan faaliyetlerden oluşmaktadır.

Şirketin 31.12.2022 tarihi itibarıyla sermaye ve hisse yapısı aşağıdaki gibidir:

Tablo 1: Sermaye ve Ortaklık Tablosu

Pay Sahibinin Adı, Soyadı/Unvanı	Sermaye Miktarı (TL)	Sermaye Oranı (%)
İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ	73.673.221,96	98,23
İETT GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	750.000,04	1,00
ADALAR BELEDİYESİ	47.640,00	0,06
BAKIRKÖY BELEDİYESİ	47.640,00	0,06
GAZİOSMANPAŞA BELEDİYESİ	103.500,00	0,14
SARIYER BELEDİYESİ	47.640,00	0,06
BEŞİKTAŞ BELEDİYESİ	23.703,00	0,03
BEYKOZ BELEDİYESİ	23.703,00	0,03
BEYOĞLU BELEDİYESİ	23.703,00	0,03
FATİH BELEDİYESİ	20.424,00	0,03

KARTAL BELEDİYESİ	23.698,00	0,03
ŞİŞLİ BELEDİYESİ	23.695,00	0,03
ZEYTİNBURNU BELEDİYESİ	23.852,00	0,03
İSTON İSTANBUL BETON ELEM.VE HAZIR BETON FAB.SAN. VE TİC. AŞ	167.580,00	0,22
TOPLAM	75.000.000,00	100,00

Şirket, İstanbul Anadolu yakasında 2 adet (Ümraniye – Aydın) ve İstanbul Avrupa yakasında 2 adet (Habipler – Mahmutbey) olmak üzere 4 adet asfalt üretim fabrikası ile asfalt üretimi yaparak satışını yapmakta veya ihaleyi kazanan firmalar vasıtası ile üretilen asfaltın serim işlerini yaptırmaktadır. Şirket bünyesinde Ar-Ge ve Laboratuvar birimleri bulunmakta ve bu birimler vasıtası ile belediyelere, özel kuruluşlara deney hizmeti vermektedir.

Aynı zamanda Şirket, kış şartları ile mücadele ve yağmursuyu kanalları temizleme işini yapmaktadır. 696 sayılı KHK uyarınca çalıştırılan personel ile İstanbul Büyükşehir Belediyesi, İstanbul Elektrik Tramvay ve Tünel İşletmeleri Umum Müdürlüğü, İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü ve İstanbul Gaz Dağıtım Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi gibi kurumlara personel temini hizmeti vermektedir. Şirketin ana gelirleri yukarıda açıklanmış olan işlerden elde edilmektedir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Şirketin Muhasebe Sistemi

6102 sayılı Kanun'da; Kanun'a tabi gerçek ve tüzel kişilerin, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun defter tutma ve kayıt zamanıyla ilgili hükümleri ile aynı Kanun'un 175 ve mükerrer 257'nci maddelerinde yer alan yetkiye istinaden yapılan düzenlemelere uymak zorunda olduğu belirtilmiştir.

Söz konusu yetkiye istinaden Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından (1) Seri No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği 26.12.1992 tarihinde yayımlanmış ve 01.01.1994 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir. Şirketin tabi olduğu muhasebe sistemi (1) Seri no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nde yer alan Tekdüzen Hesap Çerçevesi ve Planıdır.

Şirket, muhasebe kayıtlarını 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ilkelerine uygun şekilde ve 7/A seçeneğine göre tutmaktadır. 7/A seçeneğinde, giderler yapıldıkları anda ilgili defter-i kebir hesaplarına fonksiyon esasına göre

kaydedilirken, söz konusu giderler aynı zamanda yardımcı defterlerde hem çeşit esasına hem de ilgili gider yerlerine göre izlenmektedir.

1.4.2 Şirketin Raporlama Sistemi

Anonim şirketin finansal tabloları hakkındaki hükümlere 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda yer verilmiştir.

Kanun'un 514 ve 515'inci maddelerine göre yönetim kurulu, geçmiş hesap dönemine ait, Türkiye Muhasebe Standartlarında öngörülmüş bulunan finansal tablolarını, eklerini ve yıllık faaliyet raporunu, bilanço gününü izleyen hesap döneminin ilk üç ayı içinde hazırlar ve genel kurula sunar. Anonim şirketin finansal tabloları, Türkiye Muhasebe Standartlarına göre şirketin malvarlığını, borç ve yükümlülüklerini, öz kaynaklarını ve faaliyet sonuçlarını tam, anlaşılabilir, karşılaştırılabilir, ihtiyaçlara ve işletmenin niteliğine uygun bir şekilde; şeffaf ve güvenilir olarak; gerçeği dürüst, aynen ve aslına sadık surette yansıtacak şekilde çıkarılır.

Kanun'un 516'ncı maddesine göre yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu ise, Şirketin, o yıla ait faaliyetlerinin akışı ile finansal durumunu, doğru, eksiksiz, gerçeğe uygun ve dürüst bir şekilde yansıtmalıdır. Yıllık faaliyet raporunda finansal durum, finansal tablolara göre değerlendirilir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 397 nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca bağımsız denetime tabi olacak işletmeleri belirleme yetkisi Cumhurbaşkanına aittir. 2018/11597 sayılı BKK'da (ve söz konusu kararın yerini alan 30.11.2022 tarihli 2022/6434 sayılı Cumhurbaşkanı Kararında) bağımsız denetime tabi olacak şirketlere ilişkin ölçütler belirlenmiştir. Şirket bu kapsamda bağımsız denetime tabidir.

Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK) tarafından alınan ve 19.09.2018 tarih 30540 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararına göre bağımsız denetime tabi olup TFRS'yi uygulama zorunluluğu bulunmayan işletmelerin münferit ve konsolide finansal tablolarının hazırlanmasında BOBİ FRS'nin uygulanmasına; ancak söz konusu kurum, kuruluş ve işletmelerin isteğe bağlı olarak TFRS'leri uygulayabileceğine karar verilmiştir. Bu minvalde Şirket bağımsız denetime tabi olup BOBİ FRS / TFRS'de öngörülen finansal tabloları (Finansal Durum Tablosu, Kar veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu, Özkaynak Değişim Tablosu ve Nakit Akış Tablosu) hazırlamaktadır.

1.4.3. Şirket Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Gelir tablosu
- Özkaynak değişim tablosu,
- Envanter defteri

Şirketin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Şirketin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin

mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İSFALT AŞ, 5018 sayılı Kanun kapsamında yer almamaktadır. Dolayısıyla Şirket; 5018 sayılı Kanun'un Beşinci Kısımında ayrıntılı şekilde düzenlenen iç kontrol ve iç denetim mevzuatına ve ayrıca Kanun'a dayanılarak çıkarılan alt mevzuat düzenlemelerine tabi değildir. Şirket tarafından yapılan kayıtların, işlemlerin denetimi ve incelenmesi mevzuat gereği yapılması zorunlu bağımsız denetim hizmeti, tam tasdik hizmeti ve ilgili birimler tarafından uygulanan kanun, yönetmelik ve prosedürler aracılığıyla gerçekleştirilmektedir.

İSFALT AŞ; temel olarak, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu esasları çerçevesinde kurulmuş olup faaliyetlerini de bu esaslar çerçevesinde yürütmektedir. Şirket tarafından çıkarılmış olan İnsan Kaynakları Yönetmeliği ve buna bağlı olarak çıkarılan Disiplin Yönergesi mevcuttur.

6102 sayılı Kanun'un "Görev dağılımı" başlıklı 366'nı maddesinin ikinci fıkrasında "Yönetim kurulu, işlerin gidişini izlemek, kendisine sunulacak konularda rapor hazırlamak, kararlarını uygulamak veya iç denetim amacıyla içlerinde yönetim kurulu üyelerinin de bulunabileceği komiteler ve komisyonlar kurabilir." hükmü bulunmaktadır. İSFALT AŞ'de söz konusu yasal düzenlemede öngörülen mahiyette bir komisyon kurulmamıştır.

Şirketlerin finansal raporlama ile ilgili iş süreçlerini ve iletişimi kapsayan bilgi sistemi; işletmenin varlık, yükümlülük ve öz sermayesinin doğruluğunu sağlamak üzere, faaliyet ve işlemlerinin izlenmesi, kaydedilmesi, sınıflandırılması ve raporlanmasına ilişkin muhasebe sistemini kapsar. Şirketin finansal tablolarının hazırlanması; uygun finansal raporlama yapısı ile işletmenin faaliyet ve işlemlerinin izlenmesi, kaydedilmesi, analiz edilmesi, özetlenmesi ve doğru bir şekilde finansal tablolara yansıtılması süreçlerini içerir. Bu açıardan bilişim sistemi değerlendirilmiştir.

Şirketlerde kontrol faaliyetleri, şirketlerin amaçlarına ulaşmasını engelleyebilecek risklerin ortaya çıkarılması ve gerekli önlemlerin alınması gibi, işletme yönetiminin talimatlarının uygulanmasını sağlayan usul ve esaslardır. Bu kapsamda; yetkilendirmeler, performansın gözden geçirilmesi, bilgi işleme süreçleri, fiziksel kontroller ve görevlerin ayrılması, iç kontrol biriminin oluşturulması gibi açıardan kontrol faaliyetleri değerlendirilmiştir.

Şirketlerde kontrol faaliyetlerinin gözetimi, kontrollerin tasarım ve işleyişinin zamanında değerlendirilmesi ve şartlara bağlı olarak değişiklikler için önemli düzeltici önlemlerin alınmasını da içeren, iç kontrol sisteminin etkinliğini değerlendiren bir süreçtir. Bu açıardan iç kontrol sisteminin varlığı ve etkinliği değerlendirilmiştir.

İç kontrol işlemlerine ilişkin olarak İSFALT AŞ'de aşağıdaki uygulamalar mevcuttur:

-Şirket tarafından çıkarılan 2020/1 sayılı iç yönergeye göre ödemeler aşağıda kapsamı belirtilen çerçevede müşterek imza ile yapılmaktadır:

"...

2.3. Ödeme (Tediye) Limitleri;

Yönetim kurulu kararı ile yapılması uygun görülen iş, işlem ve muamelelere ilişkin ödemeler ile yukarıda belirtilen sınırlı yetki konularına ilişkin olan tüm ödemelerde (tediyelerde) limitler ve imza yetkilileri aşağıdaki gibidir:

- a) *4734 sayılı Kanununun 21/f maddesinde belirtilen limiti aşan ödemelerde; I. Derece imza yetkilisi Yönetim Kurulu Üyesi veya Genel Müdür ile II. derece imza yetkilisi ilgili Genel Müdür Yardımcısı (Mali İşler) veya ilgili II. derece imza yetkilisi bir kişinin (Mali İşler Müdürü) müşterek imzaları yeterlidir. Yönetim Kurulu, bu maddede bulunan ihale yetkisini Yönetim Kurulu kararı ile Yönetim Kurulu üyelerinden birine veya birkaçına ya da Genel Müdür veya Genel Müdür Yardımcılarına veya uygun gördükleri üçüncü kişilere devredebilir.*
- b) *4734 sayılı Kanununun 21/f maddesinde belirtilen limite kadar (bu limit dahil) olan ödemelerde; II. derece imza yetkilisi ilgili Genel Müdür Yardımcısı ve ilgili II. derece imza yetkilisi iki kişinin müşterek imzaları yeterlidir.”*

Şirketteki personellerin görev tanımlarında birimlerin işlemlerine ilişkin süreçlerde birbirlerinin kullandıkları programlara ve iş süreçlerine müdahaleleri yönetim politikası olarak engellenmiştir.

İSFALT AŞ tarafından yapılan kayıtların, işlemlerin denetimi ve incelenmesi mevzuat gereği yapılması zorunlu bağımsız denetim hizmeti, tam tasdik hizmeti ve ilgili birimler tarafından uygulanan kanun, yönetmelik ve prosedürler aracılığıyla gerçekleştirilmektedir.

Sermaye şirketlerinin tabi olacağı bağımsız denetim usul ve esasları 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu kapsamında belirlenmiştir. Şirket, tüzel kişiliği haiz ve bağımsız denetime tabi olduğundan; yıllık olarak bağımsız denetim faaliyeti, ilgili bağımsız denetim kuruluşu tarafından periyodik olarak gerçekleştirilmektedir. Yapılan bağımsız denetim faaliyeti; Şirkete ait yıllık finansal tablo ve diğer finansal verilerinin, tablo ve bilgiler için belirlenmiş kriterlere uygunluğunu ve doğruluğunu sağlayabilecek yeterli ve uygun bağımsız denetim kanıtlarının elde edilmesi amacıyla uygulanır. Bu uygulamanın, incelenen ve denetimi yapılan bilgi ve belgelerin kapsamına bakıldığında (birimler arası yazışma, kayıtlara esas teşkil eden belgeler, belgelere ilişkin şirket dışı teyit vs.), Şirketin iç kontrol yapısının denetimini de kapsadığını söylemek mümkündür.

Şirket tarafından çıkarılmış olan 2020/1 sayılı iç yönerge, İnsan Kaynakları Yönetmeliği ve buna bağlı olarak çıkarılan Disiplin Yönergesi, Seyahat Yönergesi ve Harcama ve Avans Yönetmeliği mevcuttur.

İlgili birim müdürleri, alt yetkililerin işlemlerini ve süreçlerini kontrol etmektedir.

Her birimin iş ve işleyişi kendi alanındaki resmi (4857 sayılı İş Kanunu, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu) ve resmi olmayan (şirket imza sirküleri, 2020/1 sayılı iç yönerge, İnsan Kaynakları Yönetmeliği ve buna bağlı olarak çıkarılan Disiplin Yönergesi, Seyahat Yönergesi ve Harcama ve Avans Yönetmeliği) prosedürlerle desteklenmekte ve bu suretle çeşitli kontroller sağlanmaktadır.

Yapılan değerlendirmeler sonucunda, Şirketin; amaçlarına ulaşmada, faaliyet ve işlemlerinin etkin olarak gerçekleştirildiğine, kanun ve düzenlemelere uyulduğuna dair makul bir güvence sağlamak amacıyla tasarlanan ve uygulanan bir iç kontrol sistemine sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

İstanbul Asphalt Fabrikaları Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi (İSFALT AŞ)'nin 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Depozito ve Teminatlar Hesaplarının Kullanılmasında Dönemsellik İlkesine Aykırı İşlem Yapılması

İSFALT AŞ’de 126-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı ile-326 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında vadesi bir yıldan daha uzun olacak şekilde verilen/alınan depozito ve teminatların takip edildiği görülmüştür.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’nun “Defter tutma yükümlülüğü” başlıklı 64’üncü maddesinde, her tacirin, ticari defterlerini işletmenin faaliyetleri ve finansal durumu hakkında fikir verebilecek şekilde tutmak ve bu amaçla defterlerinde, ticari işlemleriyle ticari işletmesinin iktisadi ve mali durumunu, borç ve alacak ilişkilerini açıkça görülebilir bir şekilde ortaya koymak zorunda olduğu; böylece işletme faaliyetlerinin oluşumu ve gelişmesinin bu defterlerden izlenebileceği belirtilmiştir. Ancak, Kanun’un defter tutma, envanter, mali tabloların düzenlenmesi, saklama ve ibraz hükümlerinin VUK ile diğer vergi kanunlarının aynı hususları düzenleyen hükümlerinin uygulanmasına engel teşkil etmeyeceği de hüküm altına alınmıştır.

1 Sıra No.Lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği’nin “Muhasebe Usul ve Esasları” bölümünde yer alan “I-Muhasebenin Temel Kavramları” başlıklı maddesinde;

“... ”

Dönemsellik Kavramı:

Dönemsellik kavramı; işletmenin sürekliliği kavramı uyarınca sınırsız kabul edilen ömrünün, belli dönemlere bölünmesi ve her dönemin faaliyet sonuçlarının diğer dönemlerden bağımsız olarak saptanmasıdır. Gelir ve giderlerin tahakkuk esasına göre muhasebeleştirilmesi, hasılat, gelir ve kârların aynı döneme ait maliyet, gider ve zararlarla karşılaştırılması bu kavramın gereğidir...” denilmektedir.

1 Sıra No.Lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği’nin “V-Tekdüzen Hesap Çerçevesi, Hesap Planı ve Hesap Planı Açıklamaları” bölümünde yer alan “Hesap Planı Açıklamaları” başlıklı (C) bendinde de;

“... ”

126. VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR

İşletmece üçüncü kişilere karşı bir işin yapılmasının üstlenilmesi veya bir sözleşmenin

---

---

ya da diğer işlemlerin karşılığı olarak geri alınmak üzere verilen depozito ve teminat niteliğindeki değerlerin izlendiği hesaptır.

İşleyişi:

Verilen depozito ve teminatlar bu hesabın borcuna, geri alınanlar veya hesaba sayılanlar alacağına kaydedilir.

...

22. TİCARİ ALACAKLAR

Bu grupta bir yıldan fazla uzun vadeli senetli ve senetsiz ticari alacaklar izlenir. Vadesi bir yılın altına düşenler, dönen varlıklar içerisindeki ilgili hesaplara aktarılır. Ticari ilişkilerden dolayı ana kuruluş iştirak ve bağlı ortaklıklardan olan alacaklar varsa, bu grupta ki ilgili hesapların ayrıntılarında gösterilir. Bu grupta aşağıdaki hesaplar yer alır.

...

226. VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR

İşletmede, üçüncü kişilere karşı bir işin yapılmasının üstlenilmesi ve bir akdin karşılığı olarak, geri alınmak üzere verilen, bir yıldan uzun süreli depozito ve teminat niteliğindeki değerlerin izlendiği hesaptır.

...

326. ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR

Üçüncü kişilerin belli bir işi yapmalarını, aldıkları bir değeri geri vermelerini sağlamak amacıyla ve belli sözleşmeler nedeniyle gerçekleşecek bir alacağın karşılığı olarak alınan depozito ve teminat niteliğindeki değerlerin izlendiği hesaptır.

İşleyişi:

Alınan depozito ve teminatlar bu hesabın alacağına, geri verilenler veya hesaba sayılanlar borcuna kaydedilir.

...

426. ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR

326. Alınan Depozito ve Teminatlar hesabında alış amaçları belirtilen depozito ve teminattan vadeleri bir yıldan fazla olan kısımları bu hesap kapsamına girer.

İşleyişi:

Alınan depozito ve teminatlar bu hesabın alacağına, geri verilenler veya hesaba sayılanlarla, geri verilmemiş bilanço gününde vadeleri bir yılın altına düşenler bu hesabın borcuna yazılarak 326. Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabına aktarılarak kapatılır...”,

hükümlerine yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine göre, dönemsellik ilkesi gereğince vadesi bir yıldan daha az olacak şekilde verilen depozito ve teminatların 126-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabında, alınanların ise 326-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında izlenmesi gerekmektedir. Vadesi bir yıldan uzun olacak şekilde verilen depozito ve teminatların 226-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabında, alınanların ise 426-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında takip edilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede; Şirketin vadesi bir yıldan daha uzun 22.378.309,51 TL’lik verilen depozito ve teminatı 226-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı yerine 126-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabında, aynı şekilde vadesi bir yıldan daha uzun 14.893.314,31 TL’lik alınan depozito ve teminatı 426-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı yerine 326-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında takip ettiği görülmüştür.

Yukarıda yer alan denetim tespiti üzerine, Şirket tarafından; bulgu doğrultusunda işlem tesis edileceği ifade edilmiştir. Ancak, bulgu konusu hususa yönelik 2023 yılında yapılan kayıtların 2022 yılı dönem sonu mali tablolarındaki hatayı düzeltici bir etkisi bulunmamaktadır.

Bu itibarla, Şirketin dönemsellik ilkesi ile yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri gereğince, vadesi bir yıldan az olacak şekilde verilen/alınan depozito ve teminatlarını 126-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı/326-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında, vadesi bir yıldan uzun olanları ise 226-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı/426-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında takip etmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabının Kullanılmaması

Şirket bünyesinde kullanılma veya satış özelliğini kaybetmiş bulunan duran varlıkların

294-Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabında takip edilmediği görülmüştür.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun "Defter tutma yükümlülüğü" başlıklı 64'üncü maddesinde, her tacirin, ticari defterlerini işletmenin faaliyetleri ve finansal durumu hakkında fikir verebilecek şekilde tutmak ve bu amaçla defterlerinde, ticari işlemleriyle ticari işletmesinin iktisadi ve mali durumunu, borç ve alacak ilişkilerini açıkça görülebilir bir şekilde ortaya koymak zorunda olduğu; böylece işletme faaliyetlerinin oluşumu ve gelişmesinin bu defterlerden izlenebileceği belirtilmiştir. Ancak, Kanun'un defter tutma, envanter, mali tabloların düzenlenmesi, saklama ve ibraz hükümlerinin VUK ile diğer vergi kanunlarının aynı hususları düzenleyen hükümlerinin uygulanmasına engel teşkil etmeyeceği de hüküm altına alınmıştır.

1 Sıra No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nin "V-Tekdüzen Hesap Çerçevesi, Hesap Planı ve Hesap Planı Açıklamaları" bölümünde yer alan "Hesap Planı Açıklamaları" başlıklı (C) bendinde de;

"294. ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MADDİ DURAN VARLIKLAR

Çeşitli nedenlerle işletmede kullanılmama ve satış olanaklarını yitiren stoklar ve duran varlıkların izlendiği hesaptır.

İşleyişi:

Tanımdaki niteliğe dönüşen varlıklar ilgili buldukları varlık hesaplarından çıkarılarak bu hesaba alınır; elden çıkarıldıklarında ise hesap kapatılır.

...

299. BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR (-)

Bu gruptaki amortisman tabii varlıklar için ayrılan amortismanların izlendiği hesaptır..." denilmektedir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine göre, çeşitli nedenlerle işletmede kullanılmama ve satış olanaklarını yitiren stoklar ve duran varlıkların 294-Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabında izlenmesi gerekmekte olup, yılsonları itibariyle 299-Birikmiş Amortismanlar Hesabı ile çalıştırılarak amortisman paylarının ayrılması gerekmektedir.

Yapılan incelemede; Şirkete ait duran varlıklardan kullanılma veya satış özelliğini kaybetmiş olanların 294-Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabında takip edilmediği tespit edilmiştir.

Yukarıda yer alan denetim tespiti üzerine, Şirket tarafından; bulgu doğrultusunda işlem tesis edileceği ifade edilmiştir. Ancak, bulgu konusu hususa yönelik 2023 yılında yapılan kayıtların 2022 yılı dönem sonu mali tablolarındaki hatayı düzeltici bir etkisi bulunmamaktadır.

Bu itibarla; Şirketin kullanılma veya satış özelliğini kaybetmiş olan duran varlıklarını 294-Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabında izlemesi gerekmekte olup, yılsonları itibarıyla 299-Birikmiş Amortismanlar Hesabı ile karşılıklı çalıştırılarak amortisman paylarını itfa etmesi gerekmektedir.

BULGU 3: Faiz Gelirlerinin Hatalı Muhasebeleştirilmesi

Şirketin herhangi bir menkul kıymet varlığı bulunmamasına rağmen mali yatırımlarından elde ettiği faiz gelirlerini 645-Menkul Kıymet Satış Karları Hesabını kullanarak muhasebeleştiği görülmüştür.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun "Defter tutma yükümlülüğü" başlıklı 64'üncü maddesinde, her tacirin, ticari defterlerini işletmenin faaliyetleri ve finansal durumu hakkında fikir verebilecek şekilde tutmak ve bu amaçla defterlerinde, ticari işlemleriyle ticari işletmesinin iktisadi ve mali durumunu, borç ve alacak ilişkilerini açıkça görülebilir bir şekilde ortaya koymak zorunda olduğu; böylece işletme faaliyetlerinin oluşumu ve gelişmesinin bu defterlerden izlenebileceği belirtilmiştir. Ancak, Kanun'un defter tutma, envanter, mali tabloların düzenlenmesi, saklama ve ibraz hükümlerinin VUK ile diğer vergi kanunlarının aynı hususları düzenleyen hükümlerinin uygulanmasına engel teşkil etmeyeceği de hüküm altına alınmıştır.

1 Sıra No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nin "V-Tekdüzen Hesap Çerçevesi, Hesap Planı ve Hesap Planı Açıklamaları" bölümünde yer alan "Hesap Planı Açıklamaları" başlıklı (C) bendinde de;

"...

110. HİSSE SENETLERİ

Geçici olarak, elde tutulan hisse senetleri bu hesapta izlenir.

---

111. *ÖZEL KESİM TAHVİL, SENET VE BONOLARI*

Özel sektörün çıkartmış bulunduğu tahvil, senet ve bonolar bu hesapta izlenir.

112. *KAMU KESİMİ TAHVİL, SENET VE BONOLARI*

Kamu tarafından çıkartılmış bulunan tahvil, senet ve bonolar bu hesapta izlenir.

...

118. *DİĞER MENKUL KIYMETLER*

Hisse senetleri, kamu ve özel sektör tarafından çıkarılmış bulunan tahvil, bono ve senetlerin dışındaki diğer menkul kıymetlerin takip edildiği hesaptır.

Menkul Kıymetler Hesaplarının İşleyişi:

Menkul kıymetler edinildiğinde alış bedeli üzerinden yukarıdaki hesaplara borç, elden çıkartıldığında ise, aynı bedel ile alacak kaydedilir.

Menkul kıymetlerin satınalma giderleri "65. Diğer Faaliyetlerden Olağan Gider Ve Zararlar" grubundaki ilgili gider hesabında izlenir. Menkul kıymetlerin satışından doğan zararlar "Diğer Faaliyetlerden Olağan Gider ve Zararlar" grubundaki ilgili hesapta; kârlar ise "64. Diğer Faaliyetlerden Olağan Gelir ve Kârlar" grubundaki ilgili hesapta izlenir.

...

642. *FAİZ GELİRLERİ*

Her türlü kısa ve uzun vadeli mali yatırımlardan sağlanan faiz gelirlerinin izlendiği hesaptır..." denilmektedir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine göre, bir menkul kıymetin satılması neticesinde; ortaya kar çıkması halinde 645-Menkul Kıymet Satış Karları Hesabına alacak, zarar çıkması halinde ise 655-Menkul Kıymet Satış Zararları Hesabına borç kaydı yapılarak muhasebeleştirilmesi gerekmektedir. Her türlü kısa ve uzun vadeli mali yatırımlardan sağlanan faiz gelirlerinin ise 642-Faiz Gelirleri Hesabında takip edilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede; Şirketin herhangi bir menkul kıymeti bulunmamasına rağmen tamamını mali yatırımlarından elde ettiği 2.071.162,83 TL'lik faiz gelirini 642-Faiz Gelirleri Hesabı yerine 645-Menkul Kıymet Satış Karları Hesabında takip ettiği görülmüştür.

Yukarıda yer alan denetim tespiti üzerine, Şirket tarafından; bulgu doğrultusunda işlem tesis edileceği ifade edilmiştir. Ancak, bulgu konusu hususa yönelik 2023 yılında yapılan kayıtların 2022 yılı dönem sonu mali tablolarındaki hatayı düzeltici bir etkisi bulunmamaktadır.

Sonuç olarak; Şirketin mali yatırımlarından elde etmiş olduğu faiz gelirlerini 642-Faiz Gelirleri Hesabında takip etmesi gerekmektedir.

BULGU 4: Kıdem Tazminatı Karşılığı Tutarlarının İlgili Hesaplarda Takip Edilmemesi

İSFALT AŞ'de işçiler için ayrılan kıdem tazminatı tutarlarının 372/472-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesaplarına kaydedilmediği görülmüştür.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun "Defter tutma yükümlülüğü" başlıklı 64'üncü maddesinde, her tacirin, ticari defterlerini işletmenin faaliyetleri ve finansal durumu hakkında fikir verebilecek şekilde tutmak ve bu amaçla defterlerinde, ticari işlemleriyle ticari işletmesinin iktisadi ve mali durumunu, borç ve alacak ilişkilerini açıkça görülebilir bir şekilde ortaya koymak zorunda olduğu; böylece işletme faaliyetlerinin oluşumu ve gelişmesinin bu defterlerden izlenebileceği belirtilmiştir. Ancak, Kanun'un defter tutma, envanter, mali tabloların düzenlenmesi, saklama ve ibraz hükümlerinin VUK ile diğer vergi kanunlarının aynı hususları düzenleyen hükümlerinin uygulanmasına engel teşkil etmeyeceği de hüküm altına alınmıştır.

1 Sıra No.Lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nin "Muhasebe Usul ve Esasları" bölümünde yer alan "I-Muhasebenin Temel Kavramları" başlıklı maddesinde;

"...

372. KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI

Bu hesapta, belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan ve bir yıl içinde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatları karşılıkları izlenir.

İşleyişi:

"472. Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı" ndan yukarıda yapılan tanım çerçevesinde yapılan aktarmalar bu hesaba alacak, ödenmesi halinde ise borç kaydedilir.

...

---

472. KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI

Belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılacak kıdem tazminatı karşılıkları bu hesap kaleminde gösterilir.

İşleyişi:

Hesaplanan kıdem tazminatı karşılık tutarları ilgili gider hesaplarına borç bu hesaba alacak kaydedilir. İzleyen dönemde ödenmesi beklenen kıdem tazminatı karşılık tutarları bu hesabın borcuna, “37. Borç ve Gider Karşılıkları” grubundaki “372. Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı” na alacak kaydedilir...” hükümleri bulunmaktadır.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerine göre, Şirkette çalışan işçiler için ayrılan kıdem tazminatlarından ödemesi bir yılın altında olanların 372-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabında, bir yıldan daha fazla olanların ise 472-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabında takip edilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede; Şirkette çalışan işçiler için ayrılan kıdem tazminatı tutarlarının 372/472-Kıdem Tazminatı Hesaplarında takip edilmediği görülmüştür.

Yukarıda yer alan denetim tespiti üzerine, Şirket tarafından; Vergi Usul Kanunu’na göre hazırlanan bilançoda kıdem tazminatı karşılığı tutarlarının yer almamasının sebebinin vergisel açıdan gider yazılabilmesinin mümkün olmadığından bahisle Türkiye Finansal Raporlama Sistemi kapsamında üretmiş olduğu Bağımsız Denetim Raporunda kıdem tazminatı karşılıklarının hesaplandığı ve gösterildiği ifade edilmiştir. Şirketin mali durumunu gösteren Vergi Usul Kanunu kapsamında ürettiği mali tabloları (Bilanço ve Gelir Tablosu) ile Şirketin ticari yapısını gösteren Türkiye Muhasebe Standartlarına istinaden üretilen raporu (Bağımsız Denetim Raporu) arasında uyum olması gerektiği düşünülmektedir.

Kıdem tazminatı karşılıkları vergisel açıdan değerlendirildiğinde ise;

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu’nun “İndirilecek giderler” başlıklı 40’inci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan; “İşle ilgili olmak şartıyla, mukavelenameye veya ilama veya kanun emrine istinaden ödenen zarar; ziyan ve tazminatlar” düzenlemesine istinaden kıdem tazminatı karşılığının kurumlar vergisi matrahından indirilebilmesi, yılı içinde ödenmesi şartına bağlanmaktadır.

Bu doğrultuda karşılık olarak ayrılan kıdem tazminatı karşılıklarından yılı içerisinde

ödenmesi söz konusu olanlar ilgili gider hesaplarına eklenerek kurumlar vergisi matrahından indirilecektir. Ancak yılı içerisinde ayrılan karşılıklardan, ödemesi takip eden yıllarda söz konusu olacak kıdem tazminatı karşılıkları ise kanunen kabul edilmeyen gider kapsamında değerlendirilerek bilanço dipnotların gösterilmek suretiyle 950-Kanunen Kabul Edilmeyen Gider Hesabında ayrıca takip edilecek ve kurumlar vergisi matrahına ilave edilecektir.

Buna göre, kıdem tazminatı karşılığı ayrılmasının önünde vergisel açıdan hiçbir engel bulunmadığı açıkça görülmekte olup gerçeğe uygun değerle bilançoda da yer alması gerekmektedir.

Sonuç olarak; Şirket tarafından ayrılan kıdem tazminatı tutarlarının 372/472-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesaplarında takip edilmesi gerekmektedir.

BULGU 5: Tahsili Şüpheli Hale Gelen Alacakların Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabında Takip Edilmemesi

İSFALT AŞ’de tahsili şüpheli hale gelen bazı alacakların 128-Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabına aktarılmadığı tespit edilmiştir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’nun “Defter tutma yükümlülüğü” başlıklı 64’üncü maddesinde, her tacirin, ticari defterlerini işletmenin faaliyetleri ve finansal durumu hakkında fikir verebilecek şekilde tutmak ve bu amaçla defterlerinde, ticari işlemleriyle ticari işletmesinin iktisadi ve mali durumunu, borç ve alacak ilişkilerini açıkça görülebilir bir şekilde ortaya koymak zorunda olduğu; böylece işletme faaliyetlerinin oluşumu ve gelişmesinin bu defterlerden izlenebileceği belirtilmiştir. Ancak, Kanun’un defter tutma, envanter, mali tabloların düzenlenmesi, saklama ve ibraz hükümlerinin VUK ile diğer vergi kanunlarının aynı hususları düzenleyen hükümlerinin uygulanmasına engel teşkil etmeyeceği de hüküm altına alınmıştır.

1 Sıra No.Lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği’nin “V-Tekdüzen Hesap Çerçevesi, Hesap Planı ve Hesap Planı Açıklamaları” bölümünde yer alan “Hesap Planı Açıklamaları” başlıklı (C) bendinde de;

“128. ŞÜPHELİ TİCARİ ALACAKLAR

Ödeme süresi geçmiş bu nedenle vadesi bir kaç defa uzatılmış veya protesto edilmiş, yazı ile birden fazla istenmiş ya da dava veya icra safhasına aktarılmış senetli ve senetsiz alacakları kapsar.

İşleyişi:

Tahsili şüpheli hale gelmiş olan alacaklar ilgili hesapların alacağı karşılığında bu hesaba borç yazılarak bu durumdaki alacaklar normal alacaklardan çıkarılır. Alacağın tahsili veya tahsil edilemeyeceğinin kesinleşmesi durumunda bu hesaba alacak kaydedilir.” denilmektedir.

Yukarıda yapılan açıklamalar doğrultusunda ödeme süresi geçmiş, protesto edilmiş veya yazı ile birden fazla istenmiş veyahut icra safhasına aktarılmış alacakların olması durumunda, bu mahiyette olan alacakların 128-Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabında takip edilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede; Şirketin tahsili şüpheli hale gelen toplam 9.928.771,00 TL’lik alacağının bulunduğu, 128-Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabında ise 9.035.033,23 TL bakiye olduğu tespit edilmiştir. Bu durum tahsili şüpheli hale gelen 893.737,77 TL’lik tutarın 128-Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabında takip edilmemesinden kaynaklanmaktadır.

Yukarıda yer alan denetim tespitleri üzerine, Şirket tarafından, bulgu konusuna ilişkin olarak gerekli çalışmaların devam ettiği ifade edilmiştir.

Açıklamalar doğrultusunda, İSFALT AŞ’de tahsil edilemeyen veya tahsilatı şüpheli hale gelen bütün alacakların 128-Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabında takip edilmesi gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Araç Kiralama Hizmet Alımı İşinde Cezai İşlemlerin Hatalı Uygulanması

Şirketin Araç Kiralama Hizmet Alımı ihalesinde uyguladığı cezai müeyyidelerin Sözleşme ve Şartname hükümleriyle uyumlu olmadığı tespit edilmiştir.

Araç Kiralama Hizmet Alımı ihalesinin Sözleşmesi’nin “Cezalar ve sözleşmenin feshi” başlıklı 16’ncı maddesinde;

“ ...

Yüklenicinin araç teslimatını şartnamede öngörülen sürelerde tamamlayamaması halinde; gecikilen her takvim günü için getirilmeyen her araç başına sözleşme bedelinin % 0,01 (onbindebiri) oranında ceza uygulanacaktır,

...

durumlarda en az on gün süreli yazılı ihtar yapılarak gecikilen her takvim günü için sözleşme bedelinin Onbinde 1 tutarında ceza uygulanacaktır.” denilmektedir.

Araç Kiralama Hizmet Alımı ihalesinin Teknik Şartnamesi'nin “Cezalar” başlıklı 83'üncü maddesinde ise;

“Yüklenicinin araç teslimatını şartnamede öngörülen sürelerde tamamlayamaması halinde; gecikilen her takvim günü için getirilmeyen her araç başına sözleşme bedelinin % 0,01 (onbindebiri) oranında ceza uygulanacaktır. Sözleşmenin uygulanması esnasında; yeni talep edilen ve/veya sözleşmeye göre değiştirilmesi öngörülen araçların da belirlenen sürede (5 gün) getirilmemesi halinde; gecikilen her takvim günü için getirilmeyen her araç başına sözleşme bedelinin % 0,01 (onbindebiri) oranında ceza uygulanacaktır.” hükmü yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen Sözleşme ve Teknik Şartname hükümlerine göre, yüklenicinin gerek iş başlangıcında gerekse Sözleşme uygulama süresi içerisinde Şirketin talep ettiği araçları belirlenen süreler içerisinde teslim etmesi, bu süreler içerisinde teslim etmemesi halinde gecikilen her gün için cezai müeyyide uygulanması gerekmektedir.

Yapılan incelemede; Şirketin 2022 yılı içerisinde yükleniciden talep edilmesine rağmen süresi içerisinde teslim edilmeyen araçlara hatalı gün sayısı üzerinden ceza uyguladığı tespit edilmiştir. Şirketin ihtar yapılan on günlük süre ile ayrı ayrı zamanlarda gerçekleşen gecikmeler için bazı günleri cezai müeyyide hesabına dahil etmediği görülmüştür.

Sonuç olarak, Şirketin Araç Kiralama Hizmet Alımı ihalesinde uygulayacağı cezai yaptırımları Sözleşme ve Teknik Şartname'de yer alan hükümlere uygun olarak yerine getirmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Bazı Mal veya Hizmet Alım İşlerinde Denetim, Muayene ve Kabul İşlemlerinin Yapılmaması

İSFALT AŞ'nin bazı mal veya hizmet alımlarında denetim, muayene ve kabul

işlemlerinin yapılmadığı görülmüştür.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun "Sözleşmede yer alması zorunlu hususlar" başlıklı 7'nci maddesinin (p) bendinde;

"Denetim, muayene ve kabul işlemlerine ilişkin şartlar.",

"Denetim, muayene ve kabul işlemleri" başlıklı 11'inci maddesinde;

"Teslim edilen mal, hizmet, yapım veya yapılan işin muayene ve kabul işlemleri, idarelerce kurulacak en az üç kişilik muayene ve kabul komisyonları tarafından yapılır. Mal veya yapılan iş yüklenici tarafından idareye teslim edilmedikçe muayene ve kabul işlemleri yapılamaz...",

hükümleri yer almaktadır.

Mal Alımları Denetim Muayene ve Kabul İşlemlerine Dair Yönetmelik ve Hizmet Alımları Muayene ve Kabul Yönetmeliği'nin "Kapsam" başlıklı 2'nci maddeleri ile Yapım İşleri Muayene ve Kabul Yönetmeliği'nin "Amaç ve kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde özetle; söz konusu Yönetmeliklerin 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamındaki kamu kurum ve kuruluşlarının, bu Kanun hükümlerine göre yaptıkları ihaleler sonucunda teslim edilen mallar veya hizmetler için 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun 11'inci maddesi uyarınca kuracakları muayene ve kabul komisyonlarının kuruluş ve çalışma esasları ile ara denetim, muayene ve kabul işlemlerinde uygulanacak esas ve usulleri kapsadığı belirtilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine göre, İdarelerin, 4734 sayılı Kanun kapsamında ihale ile gerçekleştirdikleri mal, hizmet veya yapım işlerinde denetim, muayene ve kabul işlemlerini 4735 sayılı Kanun ile anılan Yönetmelikler kapsamında gerçekleştirmeleri gerekmektedir. Şirket, doğrudan temin alım yöntemini tercih ettiği mal, hizmet veya yapım işlerini sözleşmeye bağlamış ve sözleşmesinde denetim, muayene ve kabul öngörmüşse, aynı ihaleli işlerde olduğu gibi denetim, muayene ve kabul işlemlerini mezkur Kanun ve Yönetmelikler çerçevesinde yürütmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede; Şirketin sözleşmeye bağladığı ve sözleşmesinde veya şartnamelerinde denetim, muayene ve kabul işlemlerinin 4735 sayılı Kanun ve ona bağlı Denetim, Muayene ve Kabul Yönetmelikleri kapsamında yapılacağını öngördüğü bazı mal veya hizmet alımı işlerinde; denetim, muayene ve kabul işlemlerini yapmadığı tespit edilmiştir.

Yukarıda yer alan denetim tespitleri üzerine, Şirket tarafından, denetim, muayene ve kabul işlemlerinin düzenli olarak yapıldığı ifade edilmesine rağmen Şirket cevabında denetim, muayene ve kabul tutanaklarının düzenlendiğine dair herhangi bir kanıtlayıcı bilgi ve belgeye yer vermemiştir. Ayrıca yapılan denetimlerde Yemek Hizmet Alımı ile Araç Kiralama Hizmet Alımı İşleri ile Akaryakıt Mal Alımı İşinde denetim, muayene ve kabul komisyonu tutanaklarının her bir hakediş için ayrı ayrı düzenlenmediği, kesin hakediş ödemesinde olmak üzere iş boyunca sadece bir defa düzenlendiği görülmüştür. Oysa bahsedilen Denetim, Muayene ve Kabul Yönetmelikleri uyarınca her bir hakediş ödemesine denetim, muayene ve kabul tutanakların tevsik edilmesi gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Bu itibarla, Şirketin; ihaleli veya sözleşmeye bağlanmış ve sözleşmesinde teslimi için denetim, muayene ve kabul öngörülmüş olan doğrudan temin alım usulü ile gerçekleştirdiği mal, hizmet veya yapım işlerini 4735 sayılı Kanun ile ilgili Yönetmeliklerde öngörülen hükümlere uygun olarak gerçekleştirmesi gerekmektedir.

BULGU 3: Bazı Şirket Çalışanları ve Aile Fertlerinin Özel Sağlık Sigortası Bedellerinin Şirket Bütçesinden Karşılanması

Şirkette görev yapan Yönetim Kurulu Üyeleri, Genel Müdür, Genel Müdür Yardımcıları, Danışmanlar, Müşavirler, Müdürler ve Şefler ile bunların aile fertleri için Özel Sağlık Sigortası yaptırılarak poliçe bedellerinin Şirket bütçesinden karşılandığı görülmüştür.

Şirket tarafından 771.611,94 TL sözleşme bedelli 2022 yılı Grup Sağlık Sigortası Hizmeti Alımı yapılmak suretiyle, toplam 199 kişi için özel sağlık sigortası yaptırılmıştır. Sözleşme süresi içerisinde, 71 kişi (Personel ve aile fertleri) sağlık sigorta kapsamına alınmış 39 kişi (Personel ve aile fertleri) ise bu kapsamdan zeyilname düzenlenmek suretiyle ayrılmıştır. 274 kişi için ilgili sigorta şirketine 2022 yılında 820.000,00 TL ödeme yapılmıştır.

Yıl içerisinde Özel Sağlık Sigortasından, eklenen ve ara vermeden yararlanan personel ile zeyilname düzenlenmek suretiyle ayrılan şirket personeline ait detaylı bilgiler unvan bazında aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Tablo 2: Yıl İçerisinde Özel Sağlık Sigortasından Faydalananların Unvan Bazında Sayısı

Unvanı	Yıl içerisinde ayrılan kişi sayısı	Yıl içerisinde eklenen kişi sayısı	Ara vermeden devam eden kişi sayısı
Yönetim Kurulu Başkan	1	1	0
Yönetim Kurulu Başkan Vekili	2	1	1

Yönetim Kurulu Üyesi	4	3	10
Genel Müdür	1	1	0
Genel Müdür Yardımcısı	1	1	1
Danışman	3	0	3
Müdür	2	7	8
Hukuk Müşaviri	0	0	1
Basın Müşaviri	0	0	0
Şef	2	13	21
Aile Fertleri (Eş, Çocuk)	23	44	119
Toplam	39	71	164
Genel Toplam	274		

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde; hizmet akdi ile bir veya birden fazla işveren tarafından çalıştırılanların, madde kapsamında sigortalı sayılacakları ifade edilmiştir. Aynı Kanun'un 60'ıncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde ise; 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanların, genel sağlık sigortalısı sayılacakları belirtilmiştir.

Buna göre, İhale kapsamında özel sağlık sigortası yaptırılan tüm personel ile bunların bakmakla yükümlü olduğu kişiler, 5510 sayılı Kanunu'nun 60'ıncı maddesi kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılmaktadır ve kendileri için Sosyal Güvenlik Kurumuna genel sağlık sigorta primi ödemesinde bulunmaktadır. Dolayısıyla bu kişiler ve aile fertleri için özel sağlık sigortası yaptırılması, ilgililer için mükerrer sağlık sigortası uygulaması anlamına geldiğinden, durumun Şirket kaynaklarının etkin, ekonomik ve verimli kullanımını açısından yersiz olduğu değerlendirilmektedir.

Kamu kaynağı kullanmayan anonim şirketlerde üst düzey yöneticiler için özel sağlık sigortası ya da tamamlayıcı sağlık sigortası yapılabilmekte ve bu uygulama özel sektör mantığı gereği bir teşvik unsuru olabilmektedir. Bu durumda dahi, kapsam üst düzey yönetici vasfını haiz personel ile sınırlandırılmakta ve genel olarak aile fertleri dikkate alınmamaktadır. Aile fertleri uygulamasında ise genel olarak, indirimli bedellerin personel tarafından karşılanması suretiyle sigorta yapılmaktadır.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun "Tacir olmanın hükümleri" başlıklı 18'inci maddesinde her tacirin, ticaretine ait bütün faaliyetlerinde basiretli bir iş adamı gibi hareket etmesi gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca, kamu kaynağı kullanan Şirketin, kaynaklarını ekonomik kullanması konusunda özen yükümlülüğü de bulunmaktadır.

Yukarıda yer alan denetim tespiti üzerine, Şirket tarafından; özel sağlık sigortası yaptırılmasının Şirket iç mevzuatına uygun olduğu, Şirket çalışanlarına sağlanan bu imkânın,

çalışma hayatı içerisinde yoğun iş temposu ile birlikte personellerinin yönetim ve denetim sorumluluğunu da üstlenmiş bulunan genel müdürden şeflere kadar olan yönetici grubu ve aile üyeleri için yoğun çaba ve emekleri karşılığında bir teşvik unsuru olduğu, ayrıca yararlandırılan özel sağlık sigortası uygulamasının; özel sağlık sigortası yaptırılmasını teşvik amacıyla 13.06.2012 tarihli ve 6327 sayılı Kanununun 28'inci maddesi ile değiştirilen Gelir Vergisi Kanunu'nun 89'uncu maddesinin birinci fıkrasının birinci bendinde yer alan düzenlemeye de uygun olduğunu belirterek herhangi bir hukuka aykırılık söz konusu olmayacağı gibi şirket menfaatlerine de hanel getirmeyeceği ifade edilmiş olsa da;193 sayılı Kanun'da yer alan söz konusu düzenlemeler, ücretliler için getirilmiş olan ve sigorta primi ödemelerinin ücretlilerin kendisi tarafından karşılandığı teşvik düzenlemeleridir. Bu düzenlemelerin, yönetim kurulu üyesi olsa dahi, 657 sayılı Kanun'a tabi memurlar ile şirket personelinin aile fertlerinin anılan sigorta bedellerinin şirketlerce ödenmesine yönelik bir teşvik unsuru içermediği ortadadır. 657 sayılı Kanun'a tabi olan Şirket yönetim kurulu üyeleri açısından bu tür ödemeler söz konusu Kanun'a uygun düşmeyeceği gibi, üst düzey yöneticiler dışında kalan personel ile aile fertlerinin sağlık sigortası bedellerinin Şirket tarafından ödenmesi de Şirket menfaatleri ile uyumlu bulunmamaktadır.

Sonuç olarak, ödenen SGK primleri ile personelin alacağı sağlık hizmetlerinin Devletin sunmuş olduğu standartlar çerçevesinde karşılandığı dikkate alınarak, bu standartlar dışında alınmak istenen sağlık hizmet giderlerinin kamu kaynakları ile karşılanmaması ve hiçbir şirket çalışanı ve aile ferdi için özel sağlık sigortası giderlerinin Şirket kaynaklarından ödenmemesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 4: Hizmet Alımına Ait Sözleşme Kapsamında Yeni Birim Fiyat Yapılması Suretiyle Mal Alımı Yapılması

2020/660406 ihale kayıt numaralı, 105.837.684,00 TL sözleşme bedelli İstanbul Geneli (İBB Sorumluluğundaki) Ana Arterlerde ve Meydanlarda, Yağmursuyu Hatları ve Açık Kanalların Temizlenmesi ile Kanal Görüntüleme, Yağmursuyu Göllemleri, Sel Baskınları, Kar ve Buzlanma ile Mücadele Çalışmaları Hizmet Alımı İşi kapsamında olmayan mal alımı niteliğindeki nakliye dâhil tuz alımının yeni birim fiyat oluşturulması suretiyle ihale kapsamında temin edildiği tespit edilmiştir.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından 2020/495054 ihale kayıt numaralı İBB Sorumluluğundaki İstanbul Geneli Ana Arterlerde ve Meydanlarda, Yağmursuyu Hatları ve Açık Kanalların Temizlenmesi ile Kanal Görüntüleme, Yağmursuyu Göllemleri, Sel

Baskınları, Kar ve Buzlanma ile Mücadele Çalışmaları ihalesi 309.237.665,70 TL bedelle İSFALT AŞ üzerine kalmış ve 17.11.2020 tarihli sözleşme imzalanmıştır. Sözleşme tarihi itibariyle İş'in süresi 01.12.2020 - 01.12.2023 tarihleri arası olarak belirlenmiştir. Buna göre İSFALT AŞ bu tarihler arasında İBB'ye karşı taahhüt altına girmiştir.

İSFALT AŞ'nin İBB'ye karşı söz konusu taahhüdü yerine getirmek amacıyla 4734 sayılı Kanun'un 21'inci maddesinin (b) bendi uyarınca pazarlık usulü ile 2020/660406 ihale kayıt numaralı İstanbul Geneli (İBB Sorumluluğundaki) Ana Arterlerde ve Meydanlarda, Yağmursuyu Hatları ve Açık Kanalların Temizlenmesi ile Kanal Görüntüleme, Yağmursuyu Göllennmeleri, Sel Baskınları, Kar ve Buzlanma ile Mücadele Çalışmaları Hizmet Alım İş'i'ni ihale ettiği görülmüştür. Yapılan ihale sonucunda 16.12.2020 tarihli 105.837.684,00 TL bedelli ve 4 ay süreli sözleşme imzalanarak işe 17.12.2020 tarihinde başlanmıştır. Buna göre işin bitiş tarihi ise 16.04.2021'dir. Sözleşme süresi, mevzuata uygun olmayan sebeplerle toplamda 349 gün olmak üzere 6 defa uzatılmıştır.

Sözleşmenin yürürlüğünü sürdürdüğü 17.12.2020 ile 16.04.2021 tarihleri arasında sözleşme kapsamındaki kışla mücadele çalışmaları son bulmuş ve 6 ayrı süre uzatımı ile toplamda 349 günlük süre uzatımı boyunca İş'in KÇ.ÖZEL-1, KÇ.ÖZEL-3 ve KÇ.ÖZEL-4 pozlarında bulunan işler yapılmıştır.

KÇ.ÖZEL-1 pozunda asgari 360 hp motor gücünde 6x4 konfigürasyona sahip, yağmursuyu hatlarının temizliğinde kullanılan, ekipmanlarla donanmış özel temizlik aracının (kombine) 1 saatlik aktif çalışma ücreti; KÇ.ÖZEL-3 pozunda en az 80 hp gücünde pikap (kamyonet) ve şoför dahil 3 kişilik ekip ile baca, ızgara ve açık-kapalı kanal temizliği yapılması ve KÇ.ÖZEL-4 pozunda görüntüleme ekip ve ekipmanları ile donatılmış ve asgari 100 hp minibüs tipi araç ile ø 200 - ø 1600 mm dahil her çapta yağmursuyu borularının görüntülenmesi incelenmesi ve değerlendirilmesi işleri tarif edilmektedir.

İSFALT AŞ'nin 01.12.2020 - 01.12.2023 tarihleri arasında yüklenicisi olduğu 2020/495054 ihale kayıt numaralı İş kapsamında asıl işveren olan İBB Yol Bakım ve Altyapı Koordinasyon Daire Başkanlığı, Şirketten tuz temin edilmesini istemiş, 31.01.2022 tarihli fatura ile tuz Konya'dan faturası karşılığı satın alınmış ve 28.03.2022 tarihli yeni birim fiyat oluru ile 2020/660406 ihale kayıt numaralı, 105.837.684,00 TL sözleşme bedelli İş kapsamında tuz temini gerçekleştirilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Temel ilkeler" başlıklı 5'inci maddesinde

aralarında kabul edilebilir doğal bir bağlantı olmadığı sürece mal alımı, hizmet alımı ve yapım işlerinin birarada ihale edilemeyeceği düzenlemesi yer almaktadır.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun "Sözleşme kapsamında yaptırılacak ilave işler, iş eksilişi ve işin tasfiyesi" başlıklı 25'üncü maddesinde mal ve hizmet alımlarıyla yapım sözleşmelerinde, öngörülemeyen durumlar nedeniyle bir iş artışının zorunlu olması halinde, artışa konu olan işin sözleşmeye esas proje içinde kalması, İdareyi külfete sokmaksızın asıl işten ayrılmasının teknik veya ekonomik olarak mümkün olmaması şartlarıyla ihale dokümanındaki hükümler çerçevesinde aynı yükleniciye yaptırılacağı ifade edilmiştir.

4735 sayılı Kanun hükümleri uyarınca bir iş kapsamında iş artışı yapılmasının koşulları bulunmaktadır. Bunlardan biri artışa konu olan işin sözleşmeye esas proje içinde kalması gerekliliğidir. Nakliye dahil tuz alımı işi başlı başına mal alımı işi olup, tuzun ilgili firmasından alınarak İBB'nin gösterdiği deposuna nakledilerek teslim edilmesini içermektedir. Tipik bir mal alımı işi olan nakliye dahil tuz alımının hizmet alımı işi kapsamında yeni birim fiyat oluşturulması suretiyle temini doğru değildir. Kaldı ki tuz alım işinin esas proje ile ilgisi de bulunmamaktadır. Zira sözleşme kapsamındaki kışla mücadele işi son bulmuş, sözleşmenin uzayan sürelerinde kanal görüntüleme ve temizleme işleri ile ilgili pozlar yerine getirilmiş, süre uzatımlarının da sonuna gelinmişken tipik bir mal alımı işi olan nakliye dahil tuz temini yapılarak hizmet alımı niteliğinde olan dosya kapsamına alınmıştır. İş artışı yapılmasının bir diğer koşulu İdareyi külfete sokmaksızın asıl işten ayrılmasının teknik veya ekonomik olarak mümkün olmaması halidir. Nakliye dâhil tuz alımı işi tipik bir mal alım işi olup asıl iş kapsamında yapılmasını gerektirecek hiçbir teknik veya ekonomik gerekçe bulunmamaktadır. Nakliye dahil tuz temin edilmesi işinin ayrı bir ihale yapılması suretiyle gerçekleştirilmesi ihale mevzuatı uyarınca bir gereklilik değil zorunluluktur.

Yukarıda yer alan denetim tespiti üzerine, Şirket tarafından ülkemizi ve İstanbul'u etkisi altına alan zorlu kış koşulları altından tuz stoğunda yaşanan sıkıntı sebebiyle İdare'den tuz temini hususunda talep geldiği, can ve mal kaybına sebep olunmaması adına hızlı aksiyon alınması gerekliliğinin olduğu, bu nedenle bulgu konusu yapılan duruma sebebiyet verildiği, bundan sonra yapılacak olan alımlarda mevzuat hükümlerine riayet edileceği ifade edilmiştir.

Sonuç itibarıyla, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nda yazılı olan koşullar gerçekleşmedikçe iş artışı yapılmaması, hizmet alımı niteliğindeki işler kapsamında mal alımı niteliği taşıyan ve asıl işten ayrılması teknik veya ekonomik olarak mümkün olan işler için ayrı

bir ihale yapılması gerekmektedir.

BULGU 5: Hizmet Alımlarında Hizmet İşleri Hakediş Raporu Düzenlenmemesi

Şirketin 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu çerçevesinde yaptığı hizmet alımı ödemelerinde hizmet işleri hakediş raporunun mevzuata uygun olarak düzenlenmediği görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 2'nci maddesinde;

"a) (Değişik: 1/6/2007-5680/1 md.) Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idareler, il özel idareleri ve belediyeler ile bunlara bağlı; döner sermayeli kuruluşlar, birlikler (meslekî kuruluş şeklinde faaliyet gösterenler ile bunların üst kuruluşları hariç), tüzel kişiler

...

(a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilenlerin doğrudan veya dolaylı olarak birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlasına sahip buldukları her çeşit kuruluş, müessese, birlik, işletme ve şirketler..." hükümleri yer almaktadır.

Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliği'nin "Hakediş Raporu" başlıklı 6'ncı maddesinde hizmet alımlarında hakediş raporu düzenlenmesiyle ilgili olarak;

"İhale veya doğrudan temin usulüyle yapılacak yapım işleri ile hizmet alımlarında, sözleşme ve/veya şartname hükümlerine göre yerine getirilen taahhütlerin bedellerinin ödenmesinde aşağıda belirtilen hakediş raporları düzenlenir.

...

b) Hizmet İşleri Hakediş Raporu (Örnek: 5): Bu rapor, hizmet işlerinde yükleniciye ödenecek ara ve kesin hakediş tutarının hesaplanmasına esas olan belgelerden oluşur. Hizmet türüne ve işin özelliğine göre yalnızca ilgili sayfaları ve gerekli görülen diğer belgeler düzenlenerek yüklenici ve kontrol elemanlarınca imzalanır, yetkili makamca onaylanır." denilmektedir.

Mezkur Yönetmelik hükmü uyarınca, 4734 sayılı Kanun kapsamında ihale veya doğrudan temin usulüyle yapılacak hizmet alımlarında, sözleşme hükümlerine göre yerine getirilen taahhütlerin bedellerinin ödenmesinde Yönetmelik ekinde yer alan Örnek 4 No'lu

hizmet işleri hakediş raporunun düzenlenmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede; Şirketin 4734 sayılı Kanun kapsamında yapmış olduğu ihale veya doğrudan temin usulüyle gerçekleştirdiği hizmet alımlarında hizmet işleri hakediş raporunu düzenlemediği tespit edilmiştir.

Yukarıda yer alan denetim tespiti üzerine, Şirket tarafından; Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliğine tabi olunmadığından bahisle 4734 sayılı Kanun'a tabi yaptığı işlerinde hakediş raporu düzenlediğini ifade etmektedir. Şirketin 4734 sayılı Kanun'a tabi işlerinde düzenlendiğini ifade ettiği hakediş raporunun, Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliği'nin Ek'inde yer alan ve yapım işlerinde düzenlenmesi hüküm altına alınan Örnek 4 numaralı hakediş raporu olması, cevabın kendi içerisinde çelişki barındırmasına yol açmaktadır. Çünkü Şirket hem Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliğine tabi olmadığından bahsetmekte, hem de düzenlendiğini ifade ettiği belgeyi Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliği'nin Ek'inden almaktadır. Şirket tarafından Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliği'nde yapım işlerinde düzenlenmesi öngörülen hakediş raporunun hizmet işleri için kullanılması, kanıtlayıcı belgelerin ve ödeme emri belgesine tevsik edilmesi gereken evrakların hatalı oluşturulmasına yol açmaktadır.

Sonuç olarak, Şirketin 4734 sayılı Kanun kapsamında ihale veya doğrudan temin yöntemi ile yaptığı hizmet alımlarında hakediş raporunu mevzuata uygun biçimde düzenlemesi gerekmektedir.

BULGU 6: Mevzuatında Belirlenen Şartlar Oluşmadığı Halde Süre Uzatımı Verilmesi

Şirketin 2022 yılı içerisinde geçerliliğini sürdüren sözleşmelerinin incelenmesi neticesinde; 2020/660406 ihale kayıt numaralı 105.837.684,00 TL sözleşme bedelli İstanbul Geneli (İBB Sorumluluğundaki) Ana Arterlerde ve Meydanlarda, Yağmursuyu Hatları ve Açık Kanalların Temizlenmesi ile Kanal Görüntüleme, Yağmursuyu Göllemeleri, Sel Baskınları, Kar ve Buzlanma ile Mücadele Çalışmaları İş'i'nin 16.12.2020 tarihinde imzalanan ve 17.12.2020 tarihinde yürürlüğe giren 4 ay süreli sözleşmesinin mevzuata aykırı bir şekilde süre uzatımları verilmesi suretiyle 14.03.2022 tarihine kadar sürdürüldüğü tespit edilmiştir.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun "Sözleşme kapsamında yaptırılacak ilave işler, iş eksilişi ve işin tasfiyesi" başlıklı 24'üncü maddesinde iş artış ve eksilişine ilişkin düzenlemelere yer verilmiştir. Maddenin iş eksilişine ilişkin kısmında;

“Sözleşme bedelinin % 80'inden daha düşük bedelle tamamlanacağı anlaşılan işlerde, yüklenici işi bitirmek zorundadır. Bu durumda yükleniciye, yapmış olduğu gerçek giderleri ve yüklenici kârına karşılık olarak, sözleşme bedelinin % 80'i ile sözleşme fiyatlarıyla yaptığı işin tutarı arasındaki bedel farkının % 5'i geçici kabul tarihindeki fiyatlar üzerinden ödenir.” denilmektedir.

2020/660406 ihale kayıt numaralı 105.837.684,00 TL bedelli işin sözleşmesinin “Süre uzatımı verilebilecek haller ve şartları” başlıklı 17'nci maddesinde ise;

“17.1. Mücbir sebepler nedeniyle süre uzatımı verilebilecek haller aşağıda sayılmıştır.

17.1.1. Mücbir sebepler:

- a) Doğal afetler.
- b) Kanuni grev.
- e) Genel salgın hastalık.
- ç) Kısmi veya genel seferberlik ilanı.
- d) Gerektiğinde Kamu İhale Kurumu tarafından belirlenecek benzeri diğer haller.

...

17.2. İdareden kaynaklanan nedenlerle süre uzatımı verilecek haller:

17.2.1. İdarenin sözleşmenin ifasına ilişkin yükümlülüklerini yüklenicinin kusuru olmaksızın, öngörülen süreler içinde yerine getirmemesi ve bu sebeple sorumluluğu yükleniciye ait olmayan gecikmelerin meydana gelmesi, bu durumun taahhüdün yerine getirilmesine engel nitelikte olması ve yüklenicinin bu engeli ortadan kaldırmaya gücünün yetmemiş olması halinde; işi engelleyici sebeplere ve yapılacak işin niteliğine göre, işin bir kısmına veya tamamına ait süre en az gecikilen süre kadar uzatılır.

...” denilmektedir.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından 2020/495054 kayıt numaralı İBB Sorumluluğundaki İstanbul Geneli Ana Arterlerde ve Meydanlarda, Yağmursuyu Hatları ve Açık Kanalların Temizlenmesi ile Kanal Görüntüleme, Yağmursuyu Göllemeleri, Sel Baskınları, Kar ve Buzlanma ile Mücadele Çalışmaları ihalesi 309.237.665,70 TL bedelle

İSFALT AŞ üzerine kalmış ve 17.11.2020 tarihli sözleşme imzalanmıştır. Sözleşme tarihi itibariyle İş'in süresi 01.12.2020 - 01.12.2023 tarihleri arası olarak belirlenmiştir. Buna göre İSFALT AŞ bu tarihler arasında İBB'ye karşı taahhüt altına girmiştir.

İSFALT AŞ'nin İBB'ye karşı söz konusu taahhüdü yerine getirmek amacıyla 4734 sayılı Kanun'un 21'inci maddesinin (b) bendi uyarınca pazarlık usulü ile 2020/660406 ihale kayıt numaralı İstanbul Geneli (İBB Sorumluluğundaki) Ana Arterlerde ve Meydanlarda, Yağmursuyu Hatları ve Açık Kanalların Temizlenmesi ile Kanal Görüntüleme, Yağmursuyu Göllennmeleri, Sel Baskınları, Kar ve Buzlanma ile Mücadele Çalışmaları İş'i ni ihale ettiği görülmüştür. Yapılan ihale sonucunda 16.12.2020 tarihli 105.837.684,00 TL bedelli ve 4 ay süreli sözleşme imzalanarak işe 17.12.2020 tarihinde başlanmıştır. Buna göre İş'in bitiş tarihi ise 16.04.2021'dir.

Yukarıda yer verilen bilgilerden de görüleceği üzere, İSFALT AŞ, İBB'ye karşı 3 yıllık taahhüt altına girmiş olmasına rağmen kendi ihale ettiği İş' de sözleşme süresini 4 ay olarak belirlemiştir.

05.04.2021 tarihli 1'inci süre uzatıma ilişkin Olur yazısı incelendiğinde; Bu İş'le ilgili iş kalemlerinin çoğunun 01 Aralık -31 Mart aralığındaki 4 aylık kış dönemini kapsamakta olduğu, Özel-01, Özel- 03, Özel-04 pozlarının ise 36 ay süre ile yapılacak iş kalemleri olarak öne çıktığı; Şirketin bu İş kapsamında yapılan alt yüklenici ihalesi sonucu imzalanan sözleşmenin bitiş tarihinin 16.04.2021 olduğu; iş kapsamında, asıl işveren olan İBB Yol Bakım ve Altyapı Koordinasyon Daire Başkanlığının “Özel-01 (Kombine Aracı), Özel-03 (Baca ve Izgara Temizleme Ekibi), Özel-04 (Yağmursuyu Borularının Görüntülenmesi) ile KÇ015 (Katı Sıvı Temizleme Aracı)” iş kalemlerini İş'in başlangıcında talep etmediği, ancak bu iş kalemlerine 20.02.2021 tarihi itibariyle başlanması gerektiğini bildirdiği, söz konusu iş kalemlerine 20.02.2021 tarihinde başlanması gerektiğini bildirmesi nedeniyle, İSFALT AŞ'nin yüklenicisi durumda olan Şirketin işe başlama tarihi olan 17.12.2020 ile 20.02.2021 tarihleri arasında 65 günlük iş kaybına uğradığının değerlendirildiği, firmanın kusuru dışında meydana gelen 65 günlük bu sürenin, süre uzatımı olarak verilmesi uygun görülerek nihai süre sonu tarihin 20.06.2021 olarak belirlendiği görülmüştür.

18.06.2021 tarihli 2'ncki süre uzatımına ilişkin Olur yazısı incelendiğinde; İBB Yol Bakım ve Altyapı Koordinasyon Daire Başkanlığının 1'inci süre uzatımında belirtilen iş kalemlerinde 20.02.2021 tarihi itibariyle işe başlanması gerektiğini bildirdiği, ancak bu iş kalemlerinin İSFALT AŞ tarafından işe başlatılma tarihinin 08.05.2021 olduğu; İSFALT

AŞ'nin yüklenici firmasının işe başlatılma tarihi olarak bildirilen 20.02.2021 ile fiili olarak işe başlatılan 08.05.2021 tarihleri arasında 77 günlük iş kaybına uğradığının değerlendirildiği, firmanın kusuru dışında meydana gelen 77 günlük bu sürenin, süre uzatımı olarak verilmesinin uygun görülerek nihai süre sonu tarihinin 05.09.2021 olarak belirlendiği görülmüştür.

Diğer süre uzatımlarına ilişkin Olur yazıları incelendiğinde ise; İSFALT AŞ'nin İBB'ye karşı yüklendiği 3 yıllık taahhütü yerine getirmek amacıyla ihaleler gerçekleştirdiği, bu ihalelerde sürecin uzadığı, yapılan ihalelerden bazılarının Kamu İhale Kurulu kararı ile iptal edildiği belirtilmiştir.

Öncelikle belirtmek gerekir ki; birim fiyatlı sözleşme ile yürütülen hizmet alımı işlerinde ihale öncesi ihtiyaçlara göre belirlenen iş kalemlerinin bazılarının yapımından sözleşmenin yürütülmesi sırasında ihtiyaçların değişmesi vb. sebeplerle vazgeçilebilmektedir. Bu husus yer teslimi yapılamaması, idareden kaynaklı iş kaybına uğranılması değil, 4735 sayılı Kanun'da düzenlenen iş eksilişi düzenlemesinin bariz bir örneğidir. Zira burada işyeri teslimi yükleniciye yapılmış, işin yapılmasına başlanmış, ancak bazı iş kalemlerine ihtiyaç duyulmadığından bu işlerin yapımından vazgeçilmiştir. Bu durum gerek ihale mevzuatında gerekse de yüklenici ile imzalanan sözleşmede süre uzatımı verilebilecek haller arasında yer almamaktadır.

Böyle bir durumda yapılması gereken, 4735 sayılı Kanun'un 24'üncü maddesinin yukarıda yer verilen hükmü uyarınca işin sözleşmesinde belirtilen sürede bitirilmesinin sağlanması ve sözleşme bedelinin % 80'inden daha düşük bedelle tamamlanacağı anlaşılan işlerde yükleniciye, yapmış olduğu gerçek giderleri ve yüklenici kârına karşılık olarak, sözleşme bedelinin % 80'i ile sözleşme fiyatlarıyla yaptığı işin tutarı arasındaki bedel farkının % 5'i geçici kabul tarihindeki fiyatlar üzerinden ödenmesidir.

Bununla birlikte; asıl işveren niteliğinde olan İBB'ye karşı 3 yıllık taahhüt altına giren İSFALT AŞ'nin, taahhüdü altındaki işi alt işverene vermek için yapmış olduğu ihalede sözleşme süresini 4 ay ile sınırlı tutması hatalı planlama yapıldığının önemli bir göstergesidir. Zira 4 aylık süre içerisinde Şirket yeni bir ihale yapmamış, taahhüdü altında bulunan işleri gerçekleştirebilmek amacıyla ancak 18.08.2021 tarihinde 2 farklı ihaleye çıkmıştır. Söz konusu ihaleler de 08.09.2021 tarihinde Kamu İhale Kurulunca iptal edilmiştir.

Buna göre; İSFALT AŞ'nin söz konusu iş kapsamında 6 defa süre uzatımı vererek sözleşme süresini toplam 349 gün uzatmasında hukuki bir dayanak bulunmamaktadır.

Tablo 3: Süre Uzatımlarına İlişkin Tablo

	Sözleşmenin Bitiş Tarihi	Uzatılan Süre	Süre Uzatımı Sonrası Sözleşmenin Bitiş Tarihi
1. Süre Uzatımı	16.04.2021	65 gün	20.06.2021
2. Süre Uzatımı	20.06.2021	77 gün	5.09.2021
3. Süre Uzatımı	5.09.2021	60 gün	4.11.2021
4. Süre Uzatımı	4.11.2021	30 gün	4.12.2021
5. Süre Uzatımı	4.12.2021	30 gün	3.01.2022
6. Süre Uzatımı	3.01.2022	87 gün	31.03.2022
TOPLAM SÜRE UZATIMI		349 Gün	

Hakedişler üzerinde yapılan incelemede; 15.03.2022 tarihinde 14 numaralı son hakedişin düzenlendiği; bu hakedişle birlikte sözleşme fiyatlarıyla yapılan işler toplamının 100.589.166,40 TL olduğu görülmüştür. Sözleşmenin normal bitiş tarihi olan 16.04.2021 tarihinden sonra yapılan imalatlar toplamı ise 23.573.407,94 TL'dir. Buna göre sözleşme süresi içerisinde 77.015.758,46 TL'lik imalat yapılmış olup, bu tutar toplam sözleşme bedeli olan 105.837.684,00 TL'nin %72,77'sine tekabül etmektedir.

16.04.2021 tarihinden sonra yapılan imalatlar toplamı olan 23.573.407,94 TL'nin 16.120.955,91 TL'lik kısmının süre uzatımlarına konu edilen KÇ.ÖZEL-1, KÇ.ÖZEL-3 ve KÇ.ÖZEL-4 iş kalemlerine ait olduğu, 7.452.452,03 TL'lik kısmının ise, yeni birim fiyat yapılması suretiyle sözleşmeye sonradan eklenen nakliye dahil tuz alımı işinden kaynaklandığı görülmüştür.

Süre uzatımlarına konu edilen KÇ.ÖZEL-1, KÇ.ÖZEL-3 ve KÇ.ÖZEL-4 iş kalemleri için toplam imalat tutarının 16.120.955,91 TL olması, 349 günlük süre uzatımının toplam sözleşme bedeli içerisinde %15,23'lük bir işin gerçekleştirilmesi için verildiğini göstermektedir.

İş'in süre uzatımları ile birlikte 2022 yılının Mart ayına kadar devam ettirilmesi ihale mevzuatında yapılan yeni düzenlemeler nedeniyle "ek fiyat farkı" ve "artırımlı fiyat farkı" uygulamalarına tabi olmasına da sebep olmuştur. Zira İş'in sözleşme süresi, mevzuat hükümlerine aykırı bir şekilde verilen süre uzatımları ile uzatılmış olmasaydı "ek fiyat farkı" ve "artırımlı fiyat farkı" düzenlemelerine tabi olmayacak, bu düzenlemeler nedeniyle yükleniciye ek ödemede bulunulmayacaktı.

Süre uzatımları sebebiyle; gerek KÇ.ÖZEL-1, KÇ.ÖZEL-3 ve KÇ.ÖZEL-4 iş kalemleri gerekse yeni birim fiyat yapılarak sözleşme kapsamında alınan YFZ.TUZ.01 iş kalemi için

ödenen “ek fiyat farkı” ile artırılmış fiyat farkı” toplamı 3.672.124,65 TL olarak gerçekleşmiştir.

4734 sayılı Kanun’un 21’inci maddesinin (b) bendi uyarınca idare tarafından önceden öngörülemeyen olayların ortaya çıkması üzerine ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması halinde pazarlık usulü ile ihale yapılabilir. Pazarlık usulü, idarece öngörülemeyen bir durumun varlığında kamu hizmetlerinin aksamaması için ihalenin ivedi bir şekilde yapılmasını içeren bir ihale yöntemidir. Bu sebeple öngörülemez durum ortadan kalktığında söz konusu kamu hizmetinin bütün istekli olabileceklerin katılımına açık olacak şekilde rekabetin sağlandığı açık ihale ile gördürülmesi gerekmektedir.

Pazarlık usulü ile yapılan ihale sonucunda imzalanan sözleşmenin süresinin süre uzatımı verilmesi yoluyla uzatılması pazarlık usulünün ruhuna da aykırılık teşkil etmektedir.

Yukarıda yer alan denetim tespiti üzerine, Şirket tarafından;

- 05.04.2021 tarihli 1 ’inci süre uzatıma ilişkin Olur yazısından da görüleceği üzere; ilgili iş kalemlerinin büyük bir kısmının 01 Aralık -31 Mart arasındaki 4 aylık kış dönemini kapsamakta olduğu, Özel-01, Özel- 03, Özel-04 pozlarının ise 36 ay süre ile yapılacak iş kalemleri olarak öne çıktığı,
- Şirketin bu iş kapsamında yapılan alt yüklenici ihalesi sonucu imzalanan sözleşmenin bitiş tarihinin 16.04.2021 olduğu;
- İş kapsamında, asıl işveren olan İBB Yol Bakım ve Altyapı Koordinasyon Daire Başkanlığının “Özel-01 (Kombine Aracı), Özel-03 (Baca ve Izgara Temizleme Ekibi), Özel-04 (Yağmursuyu Borularının Görüntülenmesi) ile KÇ015 (Katı Sıvı Temizleme Aracı)” iş kalemlerini işin başlangıcında talep etmediği, ancak bu iş kalemlerine 20.02.2021 tarihi itibarıyla başlanması gerektiğini bildirdiği,
- Söz konusu iş kalemlerine 20.02.2021 tarihinde başlanması gerektiğinin bildirmesi nedeniyle, İSFALT A.Ş.’nin yüklenicisi durumda olan Şirketin işe başlama tarihi olan 17.12.2020 ile 20.02.2021 tarihleri arasında 65 günlük iş kaybına uğradığının değerlendirildiği ve firmanın kusuru dışında meydana gelen 65 günlük bu sürenin, süre uzatımı olarak verilmesinin uygun olacağı değerlendirildiği,
- Diğer süre uzatımlarına ilişkin Olur yazıları incelendiğinde ise; İSFALT A.Ş.’nin İBB’ye karşı yüklediği 3 yıllık taahhüdü yerine getirmek amacıyla ihaleler gerçekleştirdiği, bu ihalelerde sürecin uzadığı, yapılan ihalelerden bazılarının Kamu İhale Kurulu kararı ile iptal edildiğinin görüleceği,

- Her ne kadar süre uzatımı verilmek durumunda kalınmışsa da süre uzatımları sebebiyle ödenen fiyat farkı bedelleri de dahil edildiğinde, iş kalemleri kapsamında ödenen birim fiyat ve fiyat farkı bedelleri toplamının gerek 2021 yılı içerisinde yapılan ancak iptal edilen ihaleler gerekse 2022 yılı içerisinde sözleşmeye bağlanan ihale kapsamında oluşan birim fiyatlardan daha az maliyetli olduğunun görüldüğü, bu açıdan Şirketin ek mali külfete katlanmadığının anlaşıldığı,

ifade edilmiştir.

Yukarıda da ifade edildiği üzere, Şirket, yüklenicisi olduğu 36 ay süreli hizmet alımı işini alt yükleniciye gördürmek üzere yalnızca 4 ay süreli pazarlık usulü ile ihale yapmış, bu süre içerisinde sözleşmenin geri kalan süresinde işin alt yükleniciye gördürülmesi için ihale yapılması hususunda bir girişimde bulunulmamıştır. Asıl işveren konumundaki İBB'nin 36 aylık sözleşme süresi göz önünde bulundurulduğunda bazı iş kalemlerinin yapılmasını hemen sözleşme süresinin başında istemesi, bazı iş kalemlerinin yapılmasını ise sözleşme sürecinin devamında istemesi gayet olağandır. Şirketin, bu hususu öngörerek işin alt yüklenici çalıştırılmasına ilişkin ihalesini de bu duruma uygun olarak kurgulaması gerekirken böyle bir uygulamaya gidilmemesi bulgu konusu hususun ortaya çıkmasına sebebiyet vermiştir.

İsfalt AŞ'nin, alt yüklenicisi ile imzalamış olduğu sözleşme kapsamındaki bazı iş kalemleri için İBB'den işe başlanması yönünde bir talep gelmemesi nedeniyle yaptırmamış olması hizmet alım işlerindeki iş eksilişlerinin tipik bir örneğidir. Sözleşme süresinin sonuna kadar yapılmasına ihtiyaç duyulmayan iş kalemleri için iş eksilişi yapılır ve sözleşme bu şartlar altında tamamlanır. Şirketin bu yolu tercih etmeyerek, İBB'den iş kalemlerinin yapılması yönünde talep geldikçe çalışılmayan gün hesabı yapılarak bu süre kadar süre uzatımı vermek suretiyle sözleşme süresinin uzatılması mevzuat hükümlerin uygun düşmemektedir.

Şirket tarafından uygulanan yöntemin Şirketi ek maddi külfete sokmadığı ifadesi yönündeki ifade de mevzuata aykırı uygulamanın gerekçesi olarak görülemez. Bu sebeple mevzuat hükümlerine sıkı sıkıya uymak –bazen ek maddi külfete sebep olsa dahi- hukuk devleti olmanın bir gereğidir. Şirketin ek mali külfete katlanmamış olması kanunlara uymak ve kanunları uygulamak zorunluluğunu ortadan kaldırmamaktadır.

Bu itibarla, yukarıda yer verilen açıklamalar ve mevzuat hükümleri gereğince Şirketin ihale mevzuatına tabi olan tüm iş ve işlemlerini mevzuat hükümlerine göre yürütmesi yasal

zorunluluktur. Uygun olmayan yöntemlerle sözleşme sürelerinin uzatılması mevzuat hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir.

BULGU 7: Şirket Yükümlülüklerinin Zamanında Yerine Getirilmemesi Nedeniyle Ek Mali Külfete Maruz Kalınması

Vergi, SGK primi ile bazı ödemelerinin zamanında yapılmaması nedeniyle Şirket giderlerinde yersiz artışa neden olduğu görülmüştür.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu kapsamında işverenlerin prim ödeme işlemleri; Kanun'un 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı çalıştıran işverenlerin, bir ay içinde çalıştırdıkları sigortalıların prime esas kazançları üzerinden hesaplanacak sigortalı hissesi prim tutarlarını sigortalıların ücretlerinden keserek, kendi hissesine isabet eden prim tutarlarını da bu tutarlara ekleyerek en geç takip eden ay/dönemin sonuna kadar Kuruma ödemeleri şeklinde gerçekleşmektedir.

Benzer şekilde, vergi ve diğer çeşitli yükümlülükler için de mevzuatında ödeme süreleri belirlenmiştir. Vergi, sigorta primi vb. yükümlülüklerin süresinde yerine getirilmemesi durumunda, gecikme zammı/gecikme faizi gibi ilave külfetler oluşacağı kuşkusuzdur.

Yasal düzenlemeler uyarınca, şirketlerin, ödeme yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmesi gerekmektedir. Aksi takdirde hem şirket kaynaklarının verimsiz kullanılması hem de şirket giderlerinde yersiz artış oluşması söz konusu olacaktır.

Yapılan incelemede, vergi, SGK primi ve diğer çeşitli ödeme yükümlülüklerinin zamanında yerine getirilmediği ve bu nedenle de Şirket giderlerinde yersiz artış olduğu tespit edilmiştir.

Aşağıdaki tabloda 2022 yılı içerisinde yükümlülüklerinin yerine getirilmemesi nedeniyle yapılan gecikme cezası ödeme tutarlarına ilişkin bilgilere yer verilmiştir:

Tablo 4: Ödeme Yükümlülüklerinin Yerine Getirilmemesi Nedeniyle Yapılan Gecikme Ödemeleri

Cezayı Kesen Kurum	Tahakkuk	Ödeme Yılı	Verilen Ceza
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	10/2021	2022	30.192,81
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	10/2021	2022	77.949,81
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	10/2021	2022	106.018,13

ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	10/1021	2022	4.866,82
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	11/2021	2022	98.058,41
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	11/2021	2022	817,72
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	11/2021	2022	2.076,00
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	11/2021	2022	11.628,45
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	11/2021	2022	66.862,96
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	11/2021	2022	11.111,41
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	04/2021	2022	15.827,27
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	04/2021	2022	12.579,84
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	08/2020	2022	0,01
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	12/2021	2022	25.092,07
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	12/2021	2022	46.352,85
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	12/2021	2022	13.339,80
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	12/2021	2022	43.384,62
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	01/2022	2022	1.148,92
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	01/2022	2022	21.920,68
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	01/2022	2022	9.528,77
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	01/2022	2022	1,00
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	01/2022	2022	15.441,11
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	12/2021	2022	192.961,93
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	12/2021	2022	243.369,68
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	02/2022	2022	22.619,27
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	02/2022	2022	0,38
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	02/2022	2022	328,78

ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	02/2022	2022	41.560,77
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	02/2022	2022	1,00
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	02/2022	2022	51.656,14
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	02/2022	2022	6.795,23
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	03/2022	2022	2.043,02
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	03/2022	2022	39.277,89
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	03/2022	2022	2.671,31
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	03/2022	2022	3.296,07
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	03/2022	2022	35.562,55
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	03/2022	2022	22.928,19
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	06/2021	2022	0,01
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	04/2022	2022	90,45
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	04/2022	2022	4.663,41
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	04/2022	2022	4.473,57
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	06/2017	2022	87,30
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	08/2017	2022	24.577,15
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	07/2017	2022	8.938,86
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	05/2022	2022	25.899,06
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	05/2022	2022	1.525,15
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	07/2022	2022	67.477,37
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	07/2022	2022	7.706,37
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	07/2022	2022	11.156,36
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	09/2022	2022	10.067,24
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	09/2022	2022	70.220,21

ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	09/2022	2022	143.191,25
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	10/2022	2022	47.829,41
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	10/2022	2022	18.548,38
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	10/2022	2022	5.831,22
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	10/2022	2022	76.505,58
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	10/2022	2022	33.086,59
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	10/2022	2022	4.979,47
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	10/2022	2022	10.176,77
SGK	11/2021	2022	227.547,76
SGK	9-10/2021	2022	2.886,68
SGK	9-10/2021	2022	3.444,40
SGK	2019-2020	2022	671.091,93
SGK	2019-2020	2022	721.682,86
SGK	2019-2020	2022	662.137,32
SGK	2019-2020	2022	661.439,78
SGK	07/2022	2022	313.543,58
SGK	2019-2020	2022	660.585,18
SGK	09/2022	2022	219,97
SGK	10/2022	2022	308.678,99
SGK	10/2022	2022	85.575,99
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	07/2017	2022	1.126,16
ANADOLU KURUMLAR VERGİ DAİRESİ	08/2017	2022	3.138,12
SANAYİ VE TEKNOLOJİ İL MÜDÜRLÜĞÜ	12/2021	2022	3.512,25
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI	09/2022	2022	742,00

İL SANAYİ VE TEKNOLOJİ MÜDÜRLÜĞÜ	09/2022	2022	825,00
İSTANBUL TİCARET ODASI	2021-2022	2022	103,49
İSTANBUL TİCARET ODASI	2021-2022	2022	103,49
İSTANBUL TİCARET ODASI	2021-2022	2022	103,49
İSTANBUL TİCARET ODASI	2021-2022	2022	103,49
İSTANBUL TİCARET ODASI	2022	2022	4,83
TOPLAM			6.184.899,61

Sonuç olarak şirketler, kar amacı ile kurulmuş olan ticari yapılar olup tüzel kişiliğe sahiptirler. 6102 sayılı Kanun hükümlerine göre kurulan şirketler, Kanun'un 16'ncı maddesine göre tacir niteliğini haiz olup Kanun'un 18'inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince de ticarete ilişkin tüm faaliyetlerinde basiretli bir iş adamı gibi hareket etmek zorundadırlar. Dolayısıyla şirket menfaatlerinin korunması zorunluluğu bulunmaktadır.

İSFALT AŞ'nin sermayesinin yüzde 98,23'ü İstanbul Büyükşehir Belediyesine ait olsa da; Şirket, bağımsız bir tüzel kişiliğe sahiptir ve kar amacıyla kurulmuştur. Bu nedenle Şirket menfaatlerinin korunması esastır. Şirketin mali durumunu olumsuz etkileyebilecek mezkûr uygulamalardan vazgeçilerek, mali anlamda daha verimli bir yönetim anlayışı benimsenmelidir.

BULGU 8: Teknik Şartnamesine Uygun Olmayan Araçlar İçin Ceza Kesintisi Yapılmaması

Şirketin 2022 yılı içerisinde geçerliliğini sürdüren sözleşmelerinin incelenmesi neticesinde; 2020/660406 ihale kayıt numaralı 105.837.684,00 TL sözleşme bedelli İstanbul Geneli (İBB Sorumluluğundaki) Ana Arterlerde ve Meydanlarda, Yağmursuyu Hatları ve Açık Kanalların Temizlenmesi ile Kanal Görüntüleme, Yağmursuyu Göllennmeleri, Sel Baskınları, Kar ve Buzlanma ile Mücadele Çalışmaları İşi kapsamında çalıştırılan yüklenici malı araçların birçoğunun kış çalışmaları özel araç teknik şartnamesinde belirtilen asgari özellikleri taşımadığı, bu husus için İş'in sözleşmesinde öngörülen cezai yaptırımların uygulanmadığı tespit edilmiştir.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından 2020/495054 kayıt numaralı İBB Sorumluluğundaki İstanbul Geneli Ana Arterlerde ve Meydanlarda, Yağmursuyu Hatları ve

Açık Kanalların Temizlenmesi ile Kanal Görüntüleme, Yağmursuyu Göllemeleri, Sel Baskınları, Kar ve Buzlanma ile Mücadele Çalışmaları ihalesi 309.237.665,70 TL bedelle İSFALT AŞ üzerine kalmış ve 17.11.2020 tarihli sözleşme imzalanmıştır. Sözleşme tarihi itibarıyla İş'in süresi 01.12.2020 - 01.12.2023 tarihleri arası olarak belirlenmiştir.

İSFALT AŞ ise yukarıda yer verilen ihale kapsamındaki İBB'ye olan taahhütünü yerine getirmek üzere 2020/660406 ihale kayıt numaralı İş'i ihale etmiş, 105.837.684,00 TL bedelli, 4 ay süreli sözleşme 16.12.2020 tarihinde imza altına alınmış ve işe 17.12.2020 tarihli yer teslimi ile başlamıştır.

Söz konusu İş'in kış çalışmaları özel araç teknik şartnamesinde;

- KÇ.002 PTO'lu (Power Take Off - Güç Aktarma Kutusu) Büyük Kamyon,
- KÇ.009 92 HP Gücünde Kazıcı-Kırıcı ve Yükleyici (Bek-ho Loder),
- KÇ. 010 138 HP Gücünde Greyder,

niteliğindeki araçların sahip olması gereken asgari özellikler düzenlenmiştir. Söz konusu üç iş kalemi için de araçların yükleniciye yer teslimi yapılan tarih itibarıyla (17.12.2020) en fazla 7 yaşında olabilecekleri, iş kapsamında yalnızca 2013 yılı üzeri ruhsatlı araçların çalıştırılacağı açıkça düzenlenmiştir.

Şirkete teslim edilen araç ruhsatlarının incelenmesi sonucunda;

- KÇ.002 PTO'lu Büyük Kamyon iş kalemi için teknik şartname gereği en az 202 araç çalıştırılması gerekirken 199 adet araç çalıştırıldığı, bu araçlardan 154 tanesinin ise asgari 2013 model olma şartını sağlamadığı,

- KÇ.009 92 HP Gücünde Kazıcı-Kırıcı ve Yükleyici (Bek-ho Loder) iş kalemi için teknik şartname gereği en az 28 adet araç çalıştırılması gerekirken 27 adet araç çalıştırıldığı, bu araçlardan 18 tanesinin ise asgari 2013 model olma şartını sağlamadığı,

- KÇ. 010 138 HP Gücünde Greyder iş kalemi için teknik şartname gereği en az 7 adet araç çalıştırılması öngörüldüğü, bu kapsamda çalıştırılan araç sayısının ise 8 adet olduğu, ancak çalıştırılan 8 aracın tamamının asgari 2013 model olma şartını sağlamadığı,

tespit edilmiştir.

Sözleşmenin "Cezalar ve Sözleşmenin feshi" başlıklı 16'ncı maddesinde, kış çalışmaları

ile ilgili öngörülen ekipmanın bulundurulmaması halinde uygulanacak günlük ceza listesi düzenlenmiştir. Buna göre;

6x4 PTO'lu Büyük Kamyon, HP Gücünde Kazıcı-Kırıcı ve Yükleyici ile 138 HP Gücünde Greyder çalıştırılmamasının günlük cezası adet başına sözleşme bedelinin 0,000012'si (milyonda oniki) olarak belirlenmiştir.

Tablo 5: Bulgu Konusu İş Kalemlerinin Sözleşme Bedeline Esas Birim Fiyat Teklif Toplamları

Sıra No	İş Kaleminin Adı	Yüklenicinin Toplam Teklifi	İş Kaleminin Sözleşme Bedeli İçerisindeki Payı
1	KÇ.002 Yüklenici Malı En Az 280 Hp Gücünde Kamyonun Aktif - Pasif ve Yarı Aktif Çalışması Karşılığı Yüklenicinin Toplam Teklif Bedeli	41.789.760,00	39,48%
2	KÇ.009 Yüklenici Malı En Az 92 Hp Gücünde Kazıcı - Kırıcı Ve Yükleyicinin Aktif - Pasif Ve Yarı Aktif Çalışması Karşılığı Yüklenicinin Toplam Teklif Bedeli	4.717.440,00	4,46%
3	KÇ.010 Gücü Asgari 138 Hp Ve Yukarı Takriben 9 Ton Olan Motor Greyderin Aktif - Pasif Ve Yarı Aktif Çalışması Karşılığı Yüklenicinin Toplam Teklif Bedeli	1.527.120,00	1,44%
TOPLAM		48.034.320,00	45,38%

Yukarıdaki tablodan da görüleceği üzere, yalnızca 3 iş kaleminin toplam sözleşme bedeli olan 105.837.684,00 TL içerisindeki payı %45,38'dir. Bu da İş'in yarısına yakınının söz konusu iş kalemleri kapsamında yer alan araçların aktif, pasif ve yarı aktif halde çalıştırılmasından oluştuğunu göstermektedir. Bir başka ifadeyle, İş'in tutar bakımından büyük oranda bu 3 iş kaleminde belirtilen araçların çalıştırılmasına dayalı olduğu ve dokümanlarda yer alan şartların sağlanmadığı açıktır.

Dolayısıyla ihale konusu İş de, teknik şartnamesinde yer alan en önemli şart yüklenici tarafından yerine getirilmemiştir. İhalenin konusunun kış şartları ile mücadele olduğu göz önüne alındığında, teknik şartnamesinde öngörülen bu şartın önem arz ettiği ve bu mücadelenin yeni araçlarla yürütülmesinin elzem olduğu kabul edilmelidir. Söz konusu teknik şartnamede öngörülen bu şartın, gerek ihaleye teklif vermiş olan isteklilerin gerekse bu şartı sağlamadığı için ihaleye teklif vermemiş olan diğer kişi ya da firmalar tarafından yerine getirilmesi mümkün değil ise, bu durumun baştan ihale dokümanında yer alması, ihalenin de bu kapsamda yapılması gerekirdi.

Yukarıda yer alan denetim tespiti üzerine, Şirket tarafından;

- Teslim alınan araçların yalnızca yaşları açısından teknik şartnameye uygun düşmediği,
- Yalnızca yaşları sebebiyle teknik şartnameye uymayan araçların hizmetin gereklerinin yerine getirilmesinde engel teşkil etmediği,
- Değişken kış koşullarına müdahale edilmesinde hizmetin eksiksiz ve kusursuz yerine getirildiği, kamu menfaatine aykırı gelen bir durum ya da zararın hasıl olmadığı,
- Tüm bunlara rağmen İBB tarafından bu konuda 26.04.2022 tarihinde yeni fiyat zaptı yapıldığı, söz konusu düzenlemeyi Yükleniciye yansıtacak şekilde Şirket tarafından da yeni fiyat zaptı yapılacağı,

ifade edilmiştir.

Şirketin bulguya vermiş olduğu cevaptan; teknik şartnameye uygun olmayan araçlar açısından İBB'nin yeni birim fiyat oluşturmak suretiyle araçların yaşlarına uygun düşecek fiyatlar oluşturarak İSFALT'a ödemedede bulunduğu, bu güncellemenin İSFALT tarafından da yeni birim fiyat yapılması suretiyle işin alt yüklenicisine yansıtılacağı anlaşılmaktadır.

Sonuç itibariyle, ihale mevzuatı hükümlerine göre esas olan teknik şartnameye aykırılıkların giderilmesinin işin yüklenicisinden istenmesi, tüm bunlara rağmen hizmetin şartnameye aykırı araçlarla yürütülmesine devam edilmesi halinde sözleşmedeki cezai müeyyidelerin uygulanmasıdır. Ancak, Şirketin cezai müeyyide uygulamak yerine yeni birim fiyat oluşturulması suretiyle teknik şartnameye uygun olmayan araçlar için yeni bedel belirleme ve kamu kaynağında muhtemel eksilmesinin önüne geçmeyi amaçladığı da görülmektedir. Konunun takibine izleyen denetim dönemlerinde devam edilecektir.

BULGU 9: Yemek Hizmet Alımı İhalesinde Bazı Personele Ait Hijyen Eğitim Belgelerinde Eksiklik Bulunması

İSFALT AŞ'de 2022 yılı Yemek Hizmet Alımı ihalesinde, Şartname ve Sözleşme hükümlerine göre çalışan personelde olması gereken hijyen eğitim belgelerinin iş sürecinde kontrolünün yapılmadığı görülmüştür.

05.07.2013 tarih ve 28698 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Hijyen Eğitimi Yönetmeliği'nin "Kapsam" başlıklı 2'nci maddesinde;

“(1) Bu Yönetmelik aşağıda belirtilen iş kollarını kapsar:

a) *Gıda üretim ve perakende iş yerleri... ”,*

Aynı Yönetmelik’in “Belge alan kişilerin çalıştırılması” başlıklı 5’inci maddesinde;

“(1) Bu Yönetmeliğin kapsadığı iş yerlerinde, Genel Müdürlük tarafından verilen belgeye sahip olmayan kişiler çalıştırılmaz. İş yeri sahipleri ve işletenleri, çalışanlarının hijyen eğitimi almasından ve belgeli olarak çalıştırılmasından birinci derecede sorumludur. Bizzat çalışmaları durumunda iş yeri sahipleri ve işletenleri de bu eğitimi almaya mecburdur.” denilmektedir.

Yemek Hizmet Alımı Teknik Şartnamesi’nin “Yüklenici personelinin eğitimi” başlıklı 101’inci maddesinde;

“Yüklenici, iş kapsamında çalıştırdığı veya çalıştıracığı personelin; iş sağlığı ve güvenliği eğitimi aldığına dair belge veya sertifikalarını işbaşı yapılmadan önce idareye ibraz etmekle mükelleftir.” denilmektedir.

Yemek Hizmet Alımı Sözleşmesi’nin “Sözleşmeye aykırılık halleri, cezalar ve sözleşmenin feshi” başlıklı 16’ncı maddesinde ise;

“... ”

Yüklenici elemanlarının iş güvenliği ve işçi sağlığı eğitimi aldıklarına dair evrakların (ilk hakediş dönemi içinde) getirilmemesi durumunda her evrak için on binde 2 oranında ceza kesilecektir...” denilmektedir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinde, Yemek Hizmet Alımı ihalesinde çalışacak personelin iş sağlığı ve güvenliği eğitim sertifikalarının bulunmasının zorunlu olduğu, Sözleşme ve Şartname hükümlerinde yüklenici firmanın iş başı yapmadan önce çalıştıracığı personel için iş sağlığı ve güvenliği eğitimi aldıklarına dair belge veya sertifikaları Şirkete sunacağı, sunmaması halinde aykırılık bulunan her evrak için sözleşme bedelinin on binde ikisi oranında cezai müeyyide uygulanacağı belirtilmiştir.

Yapılan incelemede; Şirketin Yemek Hizmet Alımı ihalesi kapsamında çalışan bazı personellerin iş sağlığı ve güvenliği eğitimi aldıklarına dair belgelerinin bulunmadığı ve bunlar için Şirket tarafından yükleniciye herhangi bir cezai işlem uygulanmadığı tespit edilmiştir.

Bu itibarla; Şirketin Yemek Hizmet Alımı işini Sözleşme ve Şartname hükümlerine uygun olacak şekilde yürütmesi ve gerekli kontrolleri sağlaması gerekmektedir.

BULGU 10: Yemek Hizmet Alımı İhalesinde Bazı Personelin Periyodik Sağlık Kontrollerine Dair Belgelerinde Eksiklik Bulunması

İSFALT AŞ'de 2022 yılı için yapılan Yemek Hizmet Alımı ihalelerinde, Şartname ve Sözleşme hükümlerine göre çalışan personel için periyodik sağlık kontrollerinin yapıldığına dair belgelerin iş sürecinde kontrolünün yapılmadığı görülmüştür.

Teknik Şartname'nin "Periyodik sağlık kontrolleri" başlıklı 102'nci maddesinde;

"a) Yüklenici, yemekhanelerde çalıştıracağı personelin, kanunen belirlenen sürelerde periyodik sağlık kontrolleri, portör muayeneleri ve akciğer grafisi çekimlerini yaptırıp raporlarını idari işler şefliğine teslim etmekle yükümlüdür.

b) Yüklenici çalıştıracağı personelin (gaita kültürü, boğaz ve burun kültürü, akciğer grafisi ve hepatit testi raporlarını) iş başlangıcında idareye teslim edecektir.

c) Gaita kültürü, boğaz ve burun kültürü, akciğer grafisi ve hepatit testi raporları en az yılda bir kez, gaita mikroskopik incelenmesi en az 6 ayda bir yapılacaktır. d) Yüklenici; tifo, para tifo diğer bağırsak enfeksiyonları..." denilmektedir.

Sözleşme'nin "Sözleşmeye aykırılık halleri, cezalar ve sözleşmenin feshi" başlıklı 16'ncı maddesinde ise;

"...

Yüklenici personelinin (gaita kültürü, boğaz ve burun kültürü, akciğer grafisi ve hepatit testi raporlarını) (ilk hakediş dönemi içinde) idareye teslim edilmemesi durumunda On Binde 2 oranında ceza kesilecektir..." denilmektedir.

Yukarıda yer verilen Sözleşme ve Şartname hükümlerinde, yüklenici firmanın iş başı yapmadan önce çalıştıracağı personel için yaptırdığı periyodik sağlık test sonuçlarına dair belge veya sertifikaları idareye sunacağı, 6 ay içerisinde bazı testlerin tekrarlanacağı, bunların sunulmaması halinde aykırılık bulunan her evrak için sözleşme bedelinin on binde ikisi oranında cezai müeyyide uygulanacağı belirtilmiştir.

Yapılan incelemede; Şirketin Yemek Hizmet Alımı ihalesi kapsamında çalışan bazı personellerin periyodik sağlık test sonuçlarına dair belgelerinde eksiklik olduğu, tüm personel için 6 ayda tekrarlanarak idareye sunulması gereken periyodik test sonuçlarına dair belgelerin sunulmadığı ve bunlar için Şirket tarafından yükleniciye herhangi bir cezai işlem

uygulanmadığı tespit edilmiştir.

Bu itibarla; Şirketin Yemek Hizmet Alımı işini Sözleşme ve Şartname hükümlerine uygun olacak şekilde yürütmesi gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>